

Glas Gorenjske

KRANJ, 6. FEBRUARJA 1956
LETO IX. — ST. 11
DIN 10.—

Glasiło SZDL za Gorenjsko

Izdaja: Gorenjski tisk / Ureja:
Uredniški odbor / Odgovorni
urednik: Slavko Beznik
Telef. uredništva 475 — uprave 190
Tekoči račun pri NB Kranj štev.
01-KB-1-Z-135 / Izhaja v ponedeljek
in petek / Naročnina: letna 600, pol-
letna 300, mesečna 50 dinarjev.

Razprava tov. Mihe Marinka na okrajni konferenci ZKS v Kranju

Osnova naših uspehov:

praktična gospodarska, politična,
organizacijska aktivnost komunistov

Mislím, da takale okrajna konferenca Zveze komunistov kot je naša, ni samo stvar neke statutarne formalnosti, marveč je nujno, da se v širšem konceptu pogovorimo o problematiki. Ki je pred nami vsemi, pred našimi delovnimi ljudmi, zlasti pa pred komunisti, in rama katerih leži posebno velika odgovornost. Zaradi tega ne kaže jemati diskusije na taki konferenci površno.

To poudarjam z ozirom na slabost, ki jo je grajal predgovornik, da namreč sestanke osnovnih organizacij mnogi člani čestokrat smatrajo kot nadležno zadevo, da si vsi žele, da pač hitro minejo, da se lahko zapiše v zapisnik: sestanek smo imeli, nekaj smo govorili, kaj in kako smo govorili, to je pa manj pomembno. Mislím, da je izredno važno, da se jasno zavedamo, da je vloga komunistov v celotnem družbenem življenju odločilnega pomena. Vseprisod, kjer deluje dobra organizacija komunistov, tam lahko rečemo, da je življenje družbenih in tudi gospodarskih organizacij več ali manj dobro, celo prav dobro. Seveda imamo tudi primere, vendar ne kot pravilo, da večših Socialistična zveza dobro dela, čeprav so komunisti odpovedali.

KOMUNIST NAJ BO GOSPODARSKO IN POLITIČNO RAZGLEDAN

Pred nami je osnovno vprašanje, kako usposobiti komuniste za naloge, ki stoje pred njimi. Poleg splošne konstatacije, da so vodstveni komiteji komunistov v zadnjem času našli sebe, svoje mesto v načinu obravnavanja problemov, v njihovem uveljavljanju v delavskih svetih, v gospodarskih organizacijah, v Socialistični zvezi in drugih organizacijah, je treba reči, da je osnovna slabost v tem, da so komunisti šibki, da jim manjka idejno - politične moči, da jim manjka izobrazbe in da je potrebno zaradi tega podvzeti vrsto ukrepov, ki naj bi odpravili te slabosti. Prav zato sta Izvršni komite in plenum Centralnega komiteja Slovenije podvzela ukrepe za organizacijo seminarjev, ki naj dvignejo idejni in teoretični nivo naših osnovnih kadrov. Vendar bi bilo napak misliti, da je to vse. Mislím, da je to polovica posla. Izredno važno je razlikovati, da imamo določeno število komunistov, ki imajo željo in stremiljenje po višji marksistični izobrazbi. Imamo pa tudi druge, za katere lahko računamo, da jih bomo lahko pripeljali do tega zanimanja, do interesa za to delo. Vendar pa se je treba zavedati, da moramo širokim vrstam naših članov pojasnjevati in odpirati poglede s sistematičnim vsakodnevnim delom, s soočenjem s konkretno našo družbeno stvarnostjo, konkretno gospodarsko, socialno, zdravstveno in celotno problematiko, da bodo videli na praktičnih primerih probleme, ki so pred družbo, da bi mogli razviti svoje znanje in svoje sposobnosti v tistem elementarnem obsegu, kakor ga tako obravnavanje konkretne problematike nudi.

POZNATI MORAMO SKUPNE PERSPEKTIVE

Danes je politična situacija boljša kakor je bila pred meseci. Toda treba se je istočasno

tudi zavedati, da so komunisti pred meseci v tistem splošnem nerganju, ko je množica izgubljala perspektivo, ker je ekonomska situacija kazala na trgu

KOMUNISTI
SO NA OČEH MNOŽICE
Miha Marinko na okrajni konferenci ZKS v Kranju

dokaj slabo, ko so cene rastle, na splošno odpovedali. Niso znali odpirati perspektive, niso znali povedati, v čem je zlo in kje je izhod. To nas opozarja, da moramo biti pripravljeni tudi na bodoče težave, za katere

lahko s precejšnjo gotovostjo računamo, da bodo prišle.

Osnovni cilj naše trenutne vsedrjavne gospodarske politike je stabilizacija trga. Gre za to, da bi s stabilizacijo trga dosegli prve učinkovitejšje korake za dvig standarda predvsem delavskega in mestnega prebivalstva, delavcev in nameščencev, skratka ljudi, ki žive samo od svoje plače. Ta osnovna težnja po stabilizaciji našega gospodarstva mora imeti za posledico ustaljene cene in pripeljati do tega, da cene ne bodo usmerjene navzgor, ampak bodo zadržale tendenco padanja, ta težnja mora voditi k postopnemu izboljševanju standarda, istočasno pa tudi k možnosti realnega planiranja. To so pozitivne strani, ki bodo veliko doprinesle celotnemu gospodarstvu.

DVIG ZNANJA
DVIG PRODUKTIVNOSTI
V tej zvezi pa je več drugih težav, s katerimi se bomo mo

rali spoprijeti. Vrsta ljudi bo zaradi takih posledic v našem gospodarstvu prizadetih. To so ljudje, ki so do sedaj zaradi izjemnega položaja nekako lahko kotno prišli skozi. Dalje taki, ki so izkoriščali našo socialno in skrb za delovnega človeka. Ti

(Nadaljevanje na 2. strani)

Zanemarjati teoretično, marksistično misel, pomeni zanemarjati najpomembnejše orožje v idejnem boju

Razprava tovariša Borisa Zihlerja na okrajni konferenci ZKS v Kranju

Na zadnjem plenumu CK ZKS je bilo ugotovljeno dejstvo, ki dokazuje neko zaostajanje za vsem tistim, kar komunisti lahko sicer zabeležijo kot svoje nedvomne in velike uspehe tako v notranjopolitični graditvi kakor v zunanji poli

tiki. Ugotovljeno je bilo, da so komunisti pri nas marsikdaj v ideološki defenzivi, da niso tisti, ki bi bili v ofenzivi proti idejnemu nasprotniku, marveč se dostikrat celo umikajo pred njim. To je dejstvo, ki ga je treba z vsemi silami odpravljati.

ti s sveta. Mi smo v vsej naši zgodovini, v zgodovini jugoslovanskih komunistov, zmagovali zato, ker smo znali ljudem ti

Prva okrajna konferenca ZKS za Gorenjsko Z vestnim delom komunistov je treba zagotoviti večjo disciplino v izvajanju sistema in večjo storilnost

Kranj, 4. februarja.

Včeraj je bila v zgornji dvorani Sindikalnega doma v Kranju okrajna konferenca Zveze komunistov za Gorenjsko. Konferenci je prisostvovalo 168 delegatov, udeležili pa so se je tudi najvidnejši predstavniki političnega in javnega življenja v Sloveniji, predsednik Ljudske skupščine LRS in sekretar CK ZKS tov. Miha Marinko, član Izvršnega komiteja CK ZKS in zvezni ljudski poslanec Boris Zihler, član CK ZKS in zvezni ljudski poslanec France Perovšek, član CK ZKS in sekretar OK ZKS Ljubljana Janez Vipotnik in član CK ZKS in sekretar okrajnega komiteja ZKS Nova Gorica Tine Remškar.

Po izvolitvi delovnega predsedstva je podal poročilo Okrajnega komiteja sekretar tov. Mirko Zlatnar. Dejal je:

Tovariši in tovarišice!

Preden preidem na referat, naj pojasnim, da govori moje poročilo samo o vprašanjih, o katerih sodi naš sekretariat, da so najbolj važna za sedanje in bodoče delo komunistov na Gorenjskem. To poročilo naj odgovori predvsem na tista vprašanja, katera niso bila dovolj obdelana na konferencah občinskih komitejev in osnovnih

ZA IDEJNO TRDNOST
Boris Zihler

sto, kar so oni mogoče samo slutili ali pa morda napačno pojmovali, pravilno raztolmačiti, jim pokazati pot naprej, zmagovali smo zato, ker so dogodki, ker so dejstva potrdila pravilnost naših napovedi.

IZREDEN POMEN
IDEJNEGA DVIGA
KOMUNISTOV

Pred vojno smo dokazovali ljudem, kam vodi notranja in zunanja politika takratnih buržoaznih oblastnikov pri nas. Spočetka so našo misel sprejemali samo najnaprednejši ljudje. Ko pa se je leta 1941 pokazalo, da smo mi imeli prav, se je, lahko rečemo, zbralo vse ljudstvo okrog nas in šlo z nami. Med vojno smo komunisti znali povedati, katera je edina pot iz stanja, v katerega nas je privedla politika starih buržoaznih oblastnikov. Ljudje so šli z nami in so v znamenju naših bojnih gesel zmagali. Skratka, takrat smo vedno znali ne samo o pravem trenutku reči pravo besedo, ampak tudi za daljšo perspektivo pravilno nakazati pot.

Tega pa danes nekoliko manjka. Danes so komunisti nekako izgubili sposobnost, da vse, kar se danes dogaja pri nas, rečemo v našem gospodarstvu, pa tudi na drugih področjih našega družbenega življenja, z vsemi pomanjkljivostmi in napakami, vendarle predstavlja gibanje po poti, po kateri je edino mogoče iti. Nedavno sem poslušal izvajanje nekega našega vodilnega tovariša, ki je zelo tehtno rek

(Nadaljevanje na 3. strani)

ZA SOCIALISTIČNO MORALO
Mirko Zlatnar

organizacij ZK. Tako, da v tem smislu poglajblja razpravo in zaključke volilnih sestankov in konferenc, ki so bile v mesecu novembru in decembru preteklega leta. Njihov nivo, predvsem pa sedanja vloga občinskih komitejev in osnovnih organizacij v izvrševanju nalog, dovoljuje okrajni konferenci, da ostane v svoji obravnavi le na najvažnejših vprašanjih.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Naš razgovor

Od vile da Desdemone

Občinski ljudski odbor je sklenil, da bo vsako leto na dan Prešernove smrti imenoval na predlog Sveta za prosveto in kulturo tri nagrajence, ljudi ki so imeli v preteklem letu največ zaslug pri dvigu umetnosti in kulturno prosvetnega dela. Prav tako bo razdelil nekaterim najzaslužnejšim tudi javne pohvale.

Letošnji Prešernovi nagrajenci so že imenovani: Dušan Bavdek, Zdenko Motl in Anka Cigojeva.

SREČNI DNEVI
Anka Cigojeva

boljših igralk. Danes jo poznam le malo bolj, vendar me je takoj ob prvem srečanju presene

tila njena ljubeznivost, preprostost in tista toplina njenih kretenj in govorenja s katero se zna Anka vsakomur približati. S to milino se približa tudi gledalcu, ga privabi in osvoji s svojo doživeto in toplo igro.

Vendar pred leti Anka ni nikdar mislila na poklicno gledališče. Takole mi je rekla: »Leta 1945 sem prvič nastopila na odru kot vila v Snegulčici. Kmalu za tem so pričeli iskati žensko za vlogo Luize v Kovarstvu in ljubezni. Po daljšem iskanju so poizkusili z menoj. To je bila moja prva večja vloga. Ko sem kasneje nastopila kot Snegulčica je propadel tudi moj študij. Iz VI. razreda gimnazije sem odšla v službo v banko. Med tem sem vseskozi igrala, ko pa se je ustanovilo poklicno Prešernovo gledališče, sem na razpis tudi jaz vložila svojo ponudbo. Ko sem se kasneje vrnila z igralskega tečaja nisem več zapustila gledališča.«

Danes je težko naštevati vse Ankeine vloge. Le redko je delo

kjer ne bi sodelovala tudi ona. Najdemo jo v vlogah najrazličnejših pravličnih bitij do najtežjih in najzahtevnejših vlog.

»Težko je danes reči, katera vloga mi je bila do sedaj najljubša. Vsaka zahteva pač svoje. Malo treme imam pri vsaki predstavi, čeprav imam še manjšo vlogo. Pri manjših vlogah je navadno še težje, tedaj moraš z enim nastopom pokazati vse, medtem ko pri večjih lahko eno napako popraviš z drugim nastopom. Skoro lahko rečem, da sem najbolj uživala pri delu »Cujte ljudje«. Tu sem zaigrala z vsem svojim čustvom. Vendar sem bila po premieri zelo razočarana. V dvorani je bilo toliko škripanja s stoli, da ljudje niso slišali in zato dela niso razumeli.«

Ob koncu pa še to. Anka je danes v svojem poklicu zelo zadovoljna. Točno omejen delavni čas bi ji zatrej voljo do dela. »Tu pa,« pravi, »nisem nikoli prosta, po drugi strani pa vedno. Nekaj pa si le želim,« mi je povedala na koncu. »Tudi jaz bi včasih rada nastopila v vlogi neznačajne žene, da ne bi igrala vedno le vloge plemenitih in lepih žena. Prepričana sem, da mi bodo tudi to kmalu zaupali.«

I.J.

Mladina - osnovni vzvod za preobrazbo družbenih odnosov

(Nadaljevanje s 1. strani)
bodo prikrajšani in bodo morali najti svojo realno produktivno mejo. Imeli bomo vrsto problemov, ko bodo sama podjetja zašla v gotove težave. To se že sedaj čuti. Nekatera podjetja, ki so do sedaj uživala monopolni položaj, že tarnajo: kako bomo pa naprej, če bo investicijska dejavnost manjša? Kaj bomo delali? Treba se bo pač malo bolj hitro obrniti, malo več iznajdljivosti bo treba pokazati. Zlasti na tistih področjih, na katerih je zopet osnoven namen naše gospodarske politike, da se pomnože količine blaga na trgu, da se poveča ponudba, da pridemo s tem tudi do zniževanja cen, do večje izbire, zlasti pa do bogatejše in širše ponudbe našim potrošnikom.

Ze danes se pred naše delovne kolektive postavlja vprašanje učinkovite borbe za dvig produktivnosti, za sistematično organizacijo proizvodnje in za racionalno izkoriščanje vseh pro-

Od nedelje na PONEDELJEK

Berlin, 5. II.. Pomočnik zunanjega ministra Herbert Hoover mlajši je dejal, da je slej ko prej glavni cilj ameriške zunanje politike — miroljubna združitev Nemčije. To je izjavil ob priliki proslave 10-letnice ameriške radijske postaje Rias Berlin. Poudaril je tudi, da je cilj ameriške zunanje politike doseči pomiritev v svetu.

Washington, 5. II. Danes je prispel na štiridnevni obisk v ZDA visoki komisar Evropske premogovne skupnosti René Mayer. Med bivanjem v Združenih državah se bo g. Meyer sestal z vodilnimi ameriškimi državniki, med drugim tudi s predsednikom Eisenhowerjem. Razgovarjal se bo o problemih evropske premogovne skupnosti in o projektu evropske atomske skupnosti.

Pariz, 5. II. Francoski premier Guy Mollet bo odpotoval jutri v Alžir. Cilj njegovega potovanja je, da osebnostno sporoči Alžircem, naj se vzdržijo odkritih spopadov s francoskimi četami in v sodelovanju s tamošnjimi oblastmi pripomorejo, da bodo čimprej, morda že v 6 mesecih, lahko razpisane splošne volitve v deželi.

Ob odhodu je imel krajši govor, v katerem je poudaril, da vlada ne bo vsilila Alžiru novega statuta, ne da bi se prej posvetovala s kvalificiranimi predstavniki Alžira. Prav zato pa je treba čimprej razpisati splošne volitve.

Washington, 5. II. Izvedelo se je, da se bosta veleposlanika Velike Britanije in Francije v ZDA jutri uradno razgovarjala s pomočnikom ameriškega zunanjega ministra za Srednji Vzhod g. Allenom. Govorili bodo o položaju na Srednjem Vzhodu in o 1950. leta sklenjenem sporazumu, v katerem je naglašeno, da bodo države podpisnice posredovale v tem delu sveta, če bo to potrebno.

Moskva, 5. II. Sovjetska vlada je opozorila Iran, da perzijsko sodelovanje v bagdaski zvezi ustvarja nevarnost na perzijsko-sovjetski meji.

Rim, 5. II. Predstavniki Združenih narodov in italijanske vlade so začeli v Rimu posvetovala o prihodnjem zasedanju Generalne skupščine OZN, ki bo morda v Rimu. Italija je načelno voljna pristati na to rešitev, zanima pa jo, s kakšnimi stroški bo zvezano to zasedanje. Za zasedanje bi bilo potrebno urediti bodisi sedež organizacije FAO (mednarodna organizacija za prehrano in kmetijstvo) bodisi prostore rimskega veleseja, ki pa še niso dograjeni. Prihodnji mesec bo sporočena dokončna odločitev o kraju prihodnjega zasedanja Generalne skupščine.

Rim, 5. II. Danes sta odpotovala na uradni obisk v Zahodno Nemčijo, predsednik italijanske vlade Segni in zunanji minister Martino. Pred odhodom sta se posvetovala z ministrom Gonello, ki se je pravkar vrnil iz Pariza z zasedanja evropskega sveta. S kanclerjem Adenauerjem bosta italijanska državnik razpravljala predvsem o vprašanju evropske integracije, razen tega pa bodo razpravljali tudi o gospodarskih, kulturnih in drugih vprašanjih, ki zanimajo obe državi.

izvodnih kapacitet, za čimvečjo iniciativo za izdelavo raznih novih izdelkov. V tej zvezi b. znova opozoril na tisto plat naše gospodarske dejavnosti, ki jo naša gospodarstveniki takorekoč popolnoma zanemarjajo, namreč na uslužnostno — remontno obrt. Potreba po tej je ogromna in bi ona mogla izdatno lajšati bremena potrošnikov. Trdim, da je v sleherni naši tovarni, v sleherni komuni, v vsakem kraju možno z relativno majhnimi sredstvi odpreti popravilne delavnice bodisi za osebno potrošnjo bodisi za naše stanovanjsko vzdrževanje, ki je danes sila drago. Vsa naša gradbena podjetja bi mogla razviti lastne obrtne delavnice. Če bi šli po tej poti, bomo učinkovito omejili vzporedne zasluge in monopolni položaj, ki ga imajo privatni obrtniki. Na tem področju ne more nihče drugi, ne zvezni, ne republiški organ ničesar s svojimi odloki in planskimi dispozicijami napraviti, ničesar se ne da planirati, tukaj ni mogoč noben ukrep razen pravilne in dosti široke iniciative, začevši v naših delovnih kolektivih in v občinah. Edino tukaj je stvar rešljiva in je koncem koncev tudi zelo učinkovita v korist potrošnika, če čimbolj razvijemo mrežo naših obrtnih socialističnih delavnic, bodisi reparaturnega značaja, za osebne potrebe potrošnikov, kakor tudi za vzdrževanje stanovanjskega sklada in seveda tudi za druge potrebe.

RAZBEREMENIMO PRORACUNE NASIH DRUŽIN

Stanovanjske skupnosti razpolagajo danes z določenimi sredstvi, ki prihajajo iz stanarin. Ta sredstva pa grede kot v brezno obrtnikom. Nedvomno se izplača ustanavljati iz sredstev, ki se nabirajo iz stanarin, samostojna podjetja, ki bodo sposobna vršiti po mnogo nižjih cenah vsa vzdrževalna dela na stanovanjskih zgradbah. Vsako gradbeno podjetje in vsaka tovarna lahko odpre svojo delavnico, ki bo koristna za naše potrošnike. Ni tovarne, ki ne bi mogla opravljati neke vrste uslug za potrošnike. Tudi tekstilne tovarne imajo reparaturne oddelke, ki niso polno izkoriščeni. V njih delajo strokovnjaki, ki nekaj znajo; da ne omenjam čevljarke indu-

Naj tudi v tej smeri razmislijo, kako pomagati potrošniku. Na proračunu delavske in nameštenske družine se bo to mnogo poznalo. Najmanj pa bi smeli biti brezbržni komunisti tukaj kjer gre za neposredno praktično iniciativo in podjetnost. Tako iniciativa in podjetnost je zlasti danes posebno na mestu sprito naše današnje ekonomske politike, katere pravilo je omejevanje dolgoročne investicije in manjša sredstva vlagati tja, kjer najhitreje dajo blagodejni učinek na tržišču.

V zvezi z nekaterimi diskutanti, ki so govorili o produktivnosti dela je tov. Marinko dejal, da imamo danes v tovarnah, zlasti v tistih, ki so bolj napredne in imajo boljše organiziran proizvodni sistem, mnogo šovinističnih očitkov, češ mi garamo, oni pa ne. Res je, je dejal, da je doslej čestokrat bilo tako, da so lahko zaslužili z visokimi cenami na trgu dajali potuho nemarnemu in površnemu gospodarjenju, ker je trg absorbiral tudi slabo blago z visokimi materialnimi stroški proizvodnje, dočim prihajamo danes vse hitreje v položaj, ko vsako blago ne bo šlo v denar, zlasti pa ne slabo in po visokih cenah. V to je usmerjena osnovna naša ekonomska politika. Zato je nesmiselno vsako šovinistično nerganje zlasti tam, kjer višja produktivnost dela, nižji proizvodni stroški in boljša kvaliteta blaga odpirajo dobre perspektive nasproti onim delovnim kolektivom, ki so doslej s svojo površnostjo in nemarnostjo lahko živeli na račun skupnosti. Danes se že z vso akutnostjo odpira tu dilema, da se bo hudo otepal tistim, ki so doslej zanemarjali dvig produktivnosti, kvaliteto in skrb za racionalno gospodarjenje. Komunisti so v prvi vrsti dolžni razkriti vso nesmiselnost in škodljivost takega šovinističnega in ozkega egoističnega nerganja, ki mu je osnova želja za lagodnim parazitiskim življenjem, oz. kapitalistična izkoriščevalska tendenca. To velja zlasti za prihajajoče obdobje, ko bo vzporedno s pozitivnimi posledicami v korist celotne naše ekonomike ta naša ekonomska politika izzvala negativno reakcijo pri tistih, ki se bodo poslej morali drugače obračati

nese, seveda zanemarja delo v rednem delovnem času, ker mora hraniti svoje sile za to prvo delo. Če pa z gospodarskimi sredstvi onemogočimo možnost takega zaslužka — tu ne gre za kakršno koli administrativno omejevanje privatnega šušmarstva — bomo sami po sebi ustvarili dosti kapacitet, da bo v rednem delovnem procesu mogel vsak potrošnik zadovoljevati svoje potrebe. Na drugi strani bo manj možnosti zaslužka, kakor jih je danes, ko privatni obrtniki najemajo mnoge naše delavce iz tovarn, da pod njegovo firmo opravljajo razna dela. Seveda bo to omogočilo doseči v podjetjih disciplino,

DELOVNO VZDUŠJE
Pogled na dvorano med konferenco

večjo delovno storilnost v delovnem procesu in paralizirati neupravičene zasluge, ki jih ustvarja monopolni položaj obrtnišva.

Dalje je tov. Marinko glede demokratičnih oblik družbenega upravljanja polemiziral s tistimi, ki teže po večji liberalizaciji gospodarske iniciative, kakor tudi s tistimi, ki današnje pojave gospodarskega kriminala povezujejo z obstoječimi oblikami demokratičnega družbenega upravljanja. Večje odkrivanje kriminala je treba v prvi vrsti pripisati večji družbeni kontroli teh demokratičnih organov upravljanja. Pri tem je nesporno tudi dejstvo, da je obstoječa inspekcija, kontrolno-revizijska služba še nezadostna, ki nam mora pomagati v borbi

na nepravilnosti in škodljivstva. Težko je reči, koliko so naše osnovne organizacije uspele preprečevati, da do takih škodljivstev ne bi prihajalo. Brez dvoma so ti primeri. Lahko predvidevamo, da je dobra vestna organizacija znala preprečiti, da se škodljive tendence niso uveljavile, da niso rodile negativnih sadov.

Če, vzamemo gorenjski kot, mislim, da naše tovarne lahko s svojo gospodarsko-družbeno strukturo, številnostjo, teritorialno razmestitvijo s primerno moralno-politično afirmacijo popolnoma potisnejo ob stran vsakršno negativno delovanje, ki izhaja iz privatnih lastniških odnosov, ki izhaja — kakor smo včasih rekli — iz kulaških pobud, ki izhaja iz vrst klera. Naša industrija je tako razsejana, da če bi v tovarnah utrdili žarišča socialistične morale ter zavest in uveljavljanje našega družbenega upravljanja, da bi se to moralo odražati v sleherni vasi, ker ni vasi na Gorenjskem, kjer ne bi imeli delavca, ki je zaposlen v tej ali oni tovarni.

ODNOSI NA VASI SE NISO ZADOVOLJIVI

Več delegatov je govorilo tudi o vasi in o zadružništvu. Tov. Marinko je v tej zvezi opozoril pred puhlim fraziranjem o »socializaciji vasi« in dejal, da za naše zadruge lahko rečemo, da imajo sicer razmeroma dobre uspehe vsaj v organizacijskem pogledu. Imamo gotove predele v državi, kjer zadruge niti organizacijsko niso tako daleč, kot so naše. Toda usmeritev, ki je pretežno vladala v teh zadrukah, pa doslej še ni kdove kako služila spremembi odnosov med ljudmi, kar je bistveno, kar moramo zasledovati v našem kmetijstvu. S težnjami kmetijskih strokovnjakov po nekem splošnem pospeševanju kmetijstva nismo dosegli nekaj bistvenega glede spremembe odnosov med ljudmi, spremembe odnosov kmetijskih proizvajalcev do skupnosti, do proizvajalnih sredstev, spremembe odnosov kmetov do naše socialistične družbe. Mi seveda lahko s pospeševanjem kmetijstva deloma in v dokajšnji meri izboljšamo vprašanje prehrane. Toda to je več ali manj trenutni ali pa tudi malo daljši učinek na področju prehrane, če dvignemo kmetijsko proizvodnjo. Toda če v tej kmetijski proizvodnji ne bo novih odnosov, se bodo stalno porajali negativni pojavi. Tu pa ne pomagajo fraze, marveč prvenstveno praktična gospodarska iniciativa, s katero se morajo komunisti in zavedni zadružniki izkazati, da znajo zainteresirati in pritegniti širok krog kmečkih proizvajalcev k reševanju gospodarskih vprašanj, ki so skupna posameznim vsem in kmetijskim rajonom. Pot kolektivizacije zemlje v Sovjetski zvezi ni rešila vprašanje kmetov, še

manj more to pri nas. Vsaka enostranska orientacija ne more roditi vsebinskih sprememb glede proizvodnih družbenih odnosov na vasi. Praktična gospodarsko-politična in organizatorska aktivnost komunistov in zavednih zadružnikov na terenu je osnova, na kateri bomo najprej dosegli, da bo kmetijski proizvajalec začel gospodariti v interesu lokalne skupnosti, v interesu svoje osnovne gospodarske organizacije, kakršna je zadruha. Tu so seveda izredno pestri prijem, s katerimi je treba na vasi delati.

MLADINA BO S SVOJIM DELOM PREOBRAZILA VAS

Komunisti bi morali imeti jasno pred oči osnovni koncept. Na vasi moramo seveda računati z izredno močnim konservativizmom. Zato je na vasi izredno važno, da znamo pridobivati predvsem mladino. To je osnovni vzvod, s katerim bomo na vasi lahko dosti dosegli. Mladina je po svojem prirojenem poletnem temperamentu vse kaj drugega, kakor pa stari ljudje, ki so okamenjeni s starimi tradicijami. Mladina teži po napredku. Ona je sploh nagnjena k novemu in zato se je treba orientirati na to, kako to mladino pritegniti ne samo s telovadbo, športnim in prosvetnim delovanjem, ampak jo je treba predvsem angažirati na praktičnem, gospodarskem uveljavljanju v kmetijstvu. Mladina bo lahko ustvarila neprimerno močnejše položaje in se bo mnogo uspešneje spopadla z okostnelimi oblikami in načinom gospodarjenja, ki ga stari ljudje še vedno uveljavljajo na vasi. Treba je vedeti, da se družba idejno-politično spreminja v skladu s spreminjanjem ekonomike. Kolikor hitreje bomo ustvarili ekonomske osnove, toliko hitreje bomo tudi v idejno-političnem pogledu dosegli preporod.

MENTALITETA IN UGLED KOMUNISTOV

Nato je tov. Marinko prešel na vprašanje osebnega ugleda komunistov. Pri tem je mimogrede omenil pojav številnih građenj privatnih hiš tudi s strani komunistov, odgovornih funkcionarjev, je dejal: Ne mislim, da je treba vsakogar, ki gradi hišo, sumiti tatvine. Ne moremo pa biti indiferentni v pogledu mentalitete, ki se s hišo začenja oblikovati pri teh tovariših. Njihovo socialistično zavest začenja zajetati miselnost privatnega posestnika, zlasti pa ga ta odvajja od njegove vneme, delati v interesu družbe. Razen tega se moramo vsi skupaj zavedati, da je komunist najbolj na očeh množice. Komunist je najbolj na rešetih. Njega natanko opazujejo ne samo nasprotniki, ampak tudi naši ljudje. In če se le da, mu očitajo njegove slabosti. S tega stališča je treba paziti na ugled komunistov. Ne kaže seveda pri tem izhajati iz nekega puritanskega stališča. Vsak komunist ima lahko prav tako svoje karakterne slabosti, ki se temu ali onemu ne dopadejo, pa zato ne kaže stvar gnati na konico, marveč ga je treba ceniti po njegovi družbeni vlogi in sposobnosti, ki jo ima. Pri nas se čestokrat rado pretirava v skrajnosti. Tako se zaradi grehov in prekrškov nekaterih direktorjev n. pr. v »Pavlihi« dobiva dojem, da je izraz direktor sinonim tatu, prevaranta, da se zaradi nekaterih meče vse v en koš. Jasno se moramo zavedati, da je slabe lastnosti, ki jih imajo ljudje, ki so na odgovornem mestu, treba zmeraj vzporejati z njihovim celotnim pomenom, zaslužnostjo in koristjo, ki ga imajo n. pr. glede proizvodnje, upravljanja in gospodarjenja. Imamo lahko človeka na odgovornem mestu, ki ima zelo nevshečne osebne karakterne lastnosti, je pa kot organizator, kot gospodarstvenik izredno koristen, je veliko napravlil in kot takega ga moramo ceniti. To je njegova osnovna družbena funkcija in družbeni pomen, ki mora biti odločilen za nas, ko obravnavamo človeka, katerega je treba pod to prizmo gledati.

Na koncu je tovariš Marinko govoril še o nekaterih pojavih šovinizma ter o nekaterih elementih nove ekonomske politike.

GOSTJE NA KONFERENCI

Od leve proti desni: Miha Marinko, Boris Zihert, Janez Vipotnik, Miran Košmelj, France Petrovšek in Tine Remškar.

strije, zlasti recimo Tovarne obutve v Trzinu, ki ima svojo trgovsko mrežo. Koliko bi koristilo, če bi ta tovarna pri vseh svojih trgovinah organizirala tudi popravilnice, za čevlje lastne proizvodnje vsaj. Ljudje bi radi kupovali čevlje, ker bi imeli možnost dajati jih v popravilo. Danes je dostikrat tako, da čevljev nimamo kam dati popraviti ali pa je popravilo tako drago, da se ne izplača. Privatni obrtniki se neradi pečajo s tem delom. Našim podjetjem in občinam pa ta iniciativa ne more povzročiti posebnih problemov. Nasprotno. Rešili bi čestokrat preteko socialno situacijo, n. pr. strokovni delavci, ki že omagujejo in težko dohajajo delovni tempo v rednem proizvodnem procesu, bi ta posel še lahko dobro opravljali. Komune in tovarne se morajo posvetiti temu vprašanju, ko bodo reševale svoj materialni in finančni položaj.

in najti svoje družbi koristnejše mesto. Ti se že oglašajo na raznih področjih, v raznih kolektivih že prihaja do novih trenj. V zadnjih letih smo pritegnili s kmetov mnogo delovne sile v industrijo. Čestokrat je bila ta delovna sila neracionalno izkoriščena. Imeli smo tak plačilni sistem, da je prihajalo do stalnega povečevanja plač fonda. Vzporedno s tem pa nismo proizvedli odgovarjajočih količin blaga. Jasno je, da morejo le večja produktivnost v tovarnah in zadovoljevanje potreb našega trga, s tem v zvezi pa tudi razne druge pobude, ki sem jih prej omenil — v neprimerno večji meri doseči tak ekonomski položaj, ki bo sam pritiskal na večjo delovno disciplino. Danes najde lahko vsak kvalificiran delavec, ki je marljiv, zaslužek po rednem delovnem času kjer koli hoče. Ker mu ta zaslužek po delovnem času mnogo več

proti kršenju predpisov, njihovevemu igravanju ter osebnemu ali lokalnemu okoriščanju na škodo skupnosti.

KOMUNISTOM MANJKA BORBENOSTI IN ZAVEDNOSTI

Nedvomno pa drži, da je razvoj demokratičnih oblik družbenega upravljanja šel tako naglo naprej, da ga nista dohajali vloga Zveze komunistov in stopnja socialistične morale, ki jo tak razvoj zahteva. Zaradi tega se ravno tukaj postavljajo vprašanja soočenja praktične dejavnosti v nekem podjetju, v nekaj gospodarski dejavnosti ali v celotni družbeni dejavnosti z interesi skupnosti in kaj je moralno v smislu naše socialistične skupnosti. Dostikrat moramo ugotoviti, da so komunisti tukaj povsem odpovedali, da ne govorim seveda o drugih. Stvar

Socialistična morala - prvi zakon za komuniste

(Nadaljevanje s 1. strani)
STABILIZACIJA MEDNARODNEGA SODELOVANJA — KREPITEV SOCIALISTIČNIH SIL

Naša zunanja politika je dosegla v zadnjih osmih letih izredne rezultate in uspehe. Naše državno vodstvo sprejema zato doma in zunaj priznanja. Položaj FLRJ se je izredno okrepil, posebno če upoštevamo, da smo majhna, nerazvita država s socialistično družbeno ureditvijo. Pod takimi pogoji so uspehi toliko težji, a zato toliko pomembnejši. Kljub nedvomni moči zunanje političnega koncepta naše države, vlada med našimi ljudmi, tudi med komunisti, neka nejasnost, predvsem o idejnih osnovah naše zunanje politike. Te nejasnosti gredo v dveh smereh. Jugoslavija vodi miroljubno politiko, ker ji je mir potreben in ker so miroljubne sile v svetu vedno močnejše. Pri vsem tem pa je potrebna izredna praktična spo-

sobnost naše diplomacije. Druga smer, ki išče sicer socialistične osnove v zunanji politiki FLRJ, pa gleda tako, kot da gre za izglajevanje mednarodnih, predvsem razrednih nasprotij v svetu, kot da gre za vsesplošno tudi razredno pomiritev z reakcionarnimi elementi in sistemi v svetu. Eni in drugi ne vidijo resničnih osnov, na katerih stoji naša zunanja politika.

Menim, da zunanje politike FLRJ ni treba danes pred nikomur več braniti. Postala je odkrita, močno ustvarjalna, lahko bi rekli ofenzivna v tem, da budi nove napredne sile v svetu, jih povezuje, jim vlija vero v lastne sile in zmago. Pri tem ne skriva svojega socialističnokomunističnega značaja, nasprotno jasno govori o pogojih popolne politične in soc. osvoboditve ter gospodarskega napredka za te narode in ljudstva. Te nove sveže revolucionarne sile imajo ost svoje politike naprejeno proti kolonialnemu in kapitalističnemu izkoriščanju.

Ni dvoma, da je naša zunanja politika takšna, kakršna mora biti zunanja politika vsake res socialistične države. Saj odkrito prispeva h krepitvi socialističnih sil v svetu in samo v tem vidi krepitev svojega lastnega položaja. Prav zato je tako jasna in razumljiva za osvobajajoče se množice in narode, da vsakdo lahko spozna v tej poti tudi edino mogočo pot svoje osvoboditve, svoje večje varnosti, neodvisnosti in čim hitrejšega napredka. Vse to pa lahko opazimo v odnosih Jugoslavije z drugimi deželami, posebno pa pri vplivu FLRJ v svetu. Za pravilno oceno mednarodnega razvoja in za pravilno socialistično orientacijo v mednarodnih odnosih danes, je predvsem potrebno upoštevati določene spremembe v svetu in znotraj kapitalistične družbe, ki so nastale po Oktoberski revoluciji, med dvema svetovna vojna, v drugi svetovni vojni in po njej, posebno pa v zadnjih letih.

Zanemarjati teoretično, marksistično misel, pomeni zanemarjati najpomembnejše orožje v idejnem boju

(Nadaljevanje s 1. strani)
če bi nas kak čudež postavil nazaj v 1945. leto, na izhodišče naše socialistične graditve, bi šli isto pot, kakor smo jo šli. Bili bi seveda nekoliko bogatejši na izkušnjah in bi marsikaj boljše napravili, toda osnovna linija bi bila ista. Osnovna linija je zrasla iz spoznanja objektivnih zakonitosti prehoda iz kapitalizma v socializem in te objektivne zakonitosti nam je pomagala odkriti naša marksistična teorija.

ZA PERSPEKTIVNEJŠE POLITIČNO DELO

To je ravno važno in tega se moramo zavedati. Prav te osnovne smeri, ki je v skladu z objektivnimi zakonitostmi razvoja, dostikrat manjka. Ne gre za to, da zgolj zagovarjamo ta ali drug ukrep, ki utegne biti pri ljudeh sprva celo nepopularen. Gre za to, da pokažemo ljudem povezanost takih ukrepov s tisto osnovo, s tistim bistvom, ki mu pravimo boj za socializem. Mnogi komunisti so ideološko premalo oboroženi. Naši komunisti so nekoliko zanemarili teoretično marksistično misel, zanemarili tisto najpomembnejše orožje, s katerim komunisti razpolagajo v idejnem boju z nasprotniki. Danes je čas, in to je bilo poudarjeno tudi na plenumu CK, da to pomanjkljivost odpravimo, ker se da odpraviti. Ne da se sicer odpraviti čez noč, ampak s sistematičnim delom, v katerem bodo sodelovali vsi člani ZK. Mi smo od leta 1945 šli po težki poti v marsičem celo težji od prejšnjih. Na tej poti smo zmagovali zaradi tega, ker smo bili marksisti, in ne samo to, na tej poti smo se dokopali do pomembnih spoznanj in jih vnesli

jasnost, za idejno osvetlitev naše poti in naših ciljev iti sistematično in premišljeno naprej.

NALOGA KOMUNISTOV JE, DA SKRBE ZA IDEJNI RAZVOJ MLADINE

Tukaj bi se ustavil pri vprašanju, ki se mi v zvezi z rešitvijo te naloge zdi bistveno, pri vprašanju, ki je bilo tukaj že postavljeno, namreč pri vprašanju naše mladine. O naši mladini, tako intelektualski kakor tovarniški, delavski in kmečki, se danes govori zelo dosti. Dostikrat tej naši mladini radi delimo lekcije. Primerjamo jo s prejšnjimi generacijami. Navadno najdemo pri prejšnjih generacijah — včasih upravičeno, včasih pa tudi ne — določeno prednost, ki jih imajo pred sedanjo generacijo.

Menim, da nam komunistom, ki smo v nekem smislu odgovorni za vse, kar se pri nas dogaja, ne pristaja, da mladini delimo same lekcije. Prav je dejal nekdo izmed tovarišev, ki je govoril pred menoj: danes dorašča mladina, ki ne ve za kapitalistično ureditev, ki ji je kapitalizem samo pojem iz pripovedovanja drugih, medtem ko sama ni bila, vsaj zavestno šele, priča kapitalistične eksploatacije in odnosov pri nas. Ta mladina raste v okoliščinah, ki smo jih v veliki meri ustvarili mi, komunisti, s tem, da smo pripravljali in izvedli, oprti na ljudske množice, socialistično revolucijo pri nas in na tej podlagi pričeli socialistično graditev. Tudi danes je v veliki meri odvisno v kakšnih okoliščinah se bo ta mladina razvijala. Ne bi hotel položaja idealizirati. Daleč smo od tega, da bi bili v takšni družbi, kjer ne bi bilo nasprotujočih vplivov,

še dosti smotrnejši: spremljali so otroke od osnovnošolske klopi do univerze, jim izposlovali vse mogoče stipendije, jim pomagali na univerzo, potem pa so jih razmestili tam, kjer so jih hoteli imeti kot svoje idejno prednjo stražo. Žal v tem še danes dostikrat uspevajo. Občinski komite ZK, profesorji in učitelji — komunisti bi morali prevzeti nase sistematično skrb za naše bodoče kadre, za našo mladino. To je edina pot, da bomo to našo mladino, ki se danes šola in razvija v novih okoliščinah, vzgojili v pravo socialistično, visoko zavedno mladino, ki bo nadaljevala delo prejšnjih generacij ne samo kar zadeva vsakodnevno graditev socialističnih odnosov, ampak tudi kar zadeva graditev naše znanosti, naše umetnosti, filozofije itd.

Dostikrat slišimo pritožbo, da posamezni okrajni in občinski odbori nimajo razumevanja za vse tisto, kar ne daje trenutne koristi. Stipendije že dajo za študij otrok, od katerih si obetajo trenutno korist. Če pa pride dijak in pravi, da ima veselje za umetnostno zgodovino, filozofijo, za splošno zgodovino, pa marsikdaj sliši: to pa ni važno, za to pa mi denarja ne bomo dali. Za tehniko ali morado še za pravo in ekonomijo že dobiš, za ono drugo pa ne. To se, tovariši, dostikrat zgodi. Se ni dolgo, ko sem slišal nekaj takih pritožb. Kaj je posledica tega? Posledica tega je, da dobi občina za učitelje in osnovne šole in za profesorje v srednje šole, ne komuniste, ampak dostikrat celo reakcionarje, da važna predavateljska mesta na univerzi zasedajo dostikrat nam tuji ljudje, ker pač drugih ni.

To ni skrb samo tistih, ki sedijo v Svetih za prosveto in kulturo in v raznih prosvetnih odborih, ampak predvsem vseh nas, komunistov. Tega se moramo zavedati, sicer bo vse naše govorjenje o mladini in njenem idejnem dvigavanju pravzaprav pretakanje vode skozi rešeto.

STVAR KOMUNISTOV JE, DA SE BORIMO ZA RESNIČNO UMETNOST

Druga stvar, ki bi se je v tej zvezi rad dotaknil in ki je bila že tudi danes načeta, je vprašanje naših ljudsko - prosvetnih organizacij, v prvi vrsti delavskih kulturno - prosvetnih organizacij — »Svoboda«. Mislim, da je to tudi poglavje, katerega morajo komunisti posvečati posebno pozornost in mu ne smejo pripisovati drugorazredni pomen.

Se ni dolgo, odkar sem v to dvorano prišel pogledat predstavo, ki jo je priredila kranjska »Svoboda«. Moram reči, da so me obdajala ob gledanju te predstave dvojna čustva. Bil sem poln priznanja delavcem, tovarišem, njihovi prizadevnosti in vztrajnosti, ki so se svojega posla lotili in ga opravili. Nekaj igralcev je pokazalo talent, ki ni ravno zgolj talent za amaterstvo. Iz drugega občutka, ki sem ga imel, pa je ostajalo vprašanje: ali res ni piscev, ki bi svoj talent in ustvarjalno moč posvetili kulturno - prosvetnemu delu naših »Svobod«, jim dali, kar imajo najboljšega in jim omogočili boljšo izbiro. Bilo bi napak, če bi za vsako vrstno spodbujanje delali odgovorno »Svoboda«, njene sodelavce in igralce - amaterje. Njim je treba dati priznanje za njihov trud in vnemo. Kar se mene tiče, sem dobil ponovno potrdilo, da se razni spodbujalji samo druga stran medalje, katere prva stran se imenuje: sistematično pripovedovanje, da je prava umetnost odmaknjena od vsakdanjih človeških reči, da je konkretna družbena vprašanja dobe nič ne brigajo.

Menim, da so to dve strani ene in iste medalje. Tov. Kardež se je v svojem govoru na III. kongresu ZK Srbije, po mojem mnenju enem izmed najbolj pomembnih govorov, kar jih je bilo v zadnjem času na tem področju izrečenih, dotaknil tega vprašanja. Dejal je, da dokler ne bomo tiste želje po razvedrilo, ki jo ima povsem naravno vsak človek, znali zadovoljiti tako, da bo v skladu z našimi idejnimi stremilji, toliko časa bodo ljudje iskali (Nadaljevanje na 4. strani)

Marksistične osnove naše zunanje politike

1. Od oktobrske revolucije v Rusiji 1918 leta, se socialistična revolucija nikjer v svetu ni v tej obliki ponovila in kaže, da se tudi ne bo. Proces preobrazbe kapitalistične — družbene ureditve v socialistično se je nadaljeval in se še nadaljuje v najrazličnejših oblikah revolucionarnih posegov v družbene odnose. Vse novejšje revolucije, kljub temu da ne nosijo naziva socialistične, vsaka po svoje uveljavlja socialistična načela v svoji notranji in zunanji politiki. Tako kot se ni ponovila Francoska revolucija ob prehodu družbe iz fevdalizma v kapitalizem, tako tudi oktober sam začenja ta prehod kapitalizma v socializem. Tudi posledice zmagovite revolucije so danes povsem drugačne. Takrat je ves kapitalistični svet enotno nastopil, da bi likvidiral novo socialistično državo, danes kapitalistični svet ni več tega sposoben. Takrat je samo delavski razred vsega sveta podpiral in branil to revolucijo. Danes zmagovite revolucionarne sile lahko računajo in tudi dobe odkrito podporo svetovne javnosti in posameznih držav, posebno še, ker obstaja vrsta držav z jasno orientacijo k socializmu. Zato je razumljivo, da je takrat Lenin utrjeval preko Kominterne le zveze Sovjetske države z delavskim razredom ostalih dežel, ker je zaupal samo njim. Lenin se je takrat zavzemal za koeksistenco socialističnega in kapitalističnega sveta, iz istih — za takrat prav tako razumljivih razlogov — pa tej koeksistenci niti sam ni zaupal. Prepričan je bil, da bo kapitalistični svet ponovno poskušal uničiti mlado sovjetsko državo, ker je po njegovem mnenju kapitalistični svet tudi pristal na politiko koeksistence bolj za to, ker ni uspel v prvem naletu na Sovjetsko Zvezo. Takratni položaj res ni dopuščal drugačne ocene niti drugačne politike. Danes je položaj bistveno drugačen.

2. Najvažnejša in najbolj značilna sprememba v kapitalističnem svetu sedanje dobe je obstoj državno - kapitalističnih oblik, ki so se razvile v zadnjih 20 letih in se še razvijajo v vsem svetu, tako v klasičnih kapitalističnih deželah, kot v nerazvitih, povsod seveda iz svojih razlogov. Te državno - kapitalistične oblike so za nas važne predvsem zato, ker so odraz gospodarske nujnosti po nezadržnem in neprestanem razvoju proizvodnih sil. Tako v svojem bistvu težje k likvidaciji privatne lastnine nad proizvodnimi sredstvi ter s tem izvajalajo temelje kapitalistične družbe. Obstoj teh oblik, hkrati razbija klasično razredno enotnost buržuazije in ustvarja nova nasprotja med novo državno kapitalistično birokracijo in klasično buržuazijo, ki se bori proti tem procesom. Tudi za delavski razred se v tej situaciji odpirajo nove možnosti večanja svojega vpliva, predvsem v okviru državno - kapitalističnih oblik. Tudi razredni boj delavskega razreda sloni na novih osnovah. Tem novim tendencam se ni mogla upreti niti Amerika, v evropskih kapitalističnih deželah pa je državno - kapitalistični element še močnejši. V nerazvitih deželah Južne A-

merike, Azije, Afrike in Arabskega sveta je pomen državnih kapitalističnih oblik še toliko večji. Posebno če je tako tesno sodelovanje delovnih množic in tako odkrito omejevanje kapitalističnih elementov, kot je primer v Indiji in v Egiptu. V teh deželah se osvobajanje iz zaostalosti dogaja sploh lahko samo po tej poti, rast buržoazije na klasičen način pa je preprečena. V vseh kapitalističnih deželah odvisi uspeh razrednega boja predvsem od politične moči in organiziranosti delavskega razreda samega. Notranje oslabilen kapitalistični sistem se mora zato, da bi obstal, orientirati v smeri državnega kapitalizma. Zato mora danes vsaka zavestna socialistična politika, bodisi države ali delavskega gibanja, videti te procese v vsem obsegu, jih povezovati in krepiti, predvsem pa jih usmerjati k progresu.

3. Tudi sovjetski sistem ni notranje enoten in brez nasprotij. Tu gre v glavnem za to, da so družbeni odnosi na poti k socializmu obtičali v državno kapitalističnih oblikah in tako podlegli glavni nevarnosti socialistične graditve, lastnemu birokratiziranju. Nadaljnja posledica je pa bila postopno izdelan stalinški koncept zunanje politike, ki je računala s spopadi in frontalno borbo s kapitalističnim svetom, kot osnovo nadaljnjih zmag socializma v svetu. Razvoj zadnjih let je do kraja razkril to politiko, kot znanstveno nemogočo, celo kot nevarno za svetovni mir, za stvar, ki samo koristi najbolj reakcionarnim silam v svetu, silam socializma pa naravnost nepomisljivo škoduje. Jugoslavija je s svojo zunanjo politiko, s svojo borbo in velikimi žrtvami doprinesla dokajšen delež k razkritju te politike. Vendar imajo državno kapitalistične ob-

like v Sovjetski Zvezi veliko prednost na primer pred ameriški. V Sovjetski Zvezi so poddržavljena vsa proizvodna sredstva. Državne kapitalistične oblike v Sovjetski Zvezi se lahko — seveda pod ugodnimi pogoji zelo hitro izpregame v progresivne in se dalje razvijajo. Trenutno pa še obstajajo in reakcionarno delujejo, ko za- držujejo proces spreminjanja teh oblik. Nedvomno se naglo krepijo tendence v Sovjetski Zvezi, ki hočejo menjati stvari v smislu birokratizacije, posebno po normalizaciji odnosov z našo državo, so pa prav tako močne in odkrite težnje proti tem procesom s tendenco, da ostane pri starem in jim je na

ZA NORMALNO DELO
Pogled na delovno predsedstvo

primer še to, kar je bilo doslej storjenega v tej smeri preveč. Torej so tudi v Sovjetski Zvezi in deželah pod njenim vplivom izraziti socialistični procesi, ki zaslužijo vso pozornost in podporo.

Treba je pospešiti prehod v socializem

Naša politika aktivne koeksistence pravilno računa s temi družbenimi procesi na Zahodu in Vzhodu, ki so vsi bolj ali manj jasno orientirani k socializmu in je aktivna koeksistenco izrazito ofenzivno revolucionarno geslo za krepitev socialističnih sil. Vsaka drugačna politika, bi šla v današnjih razmerah tako ali drugače v korist antisocialističnih sil. Socializem je v svetu, kot ideja prodrl, gre bolj zato, da se proces prehoda k socializmu pospeši in čim bolj krepiti socialistične sile. Iz tega stališča je treba gledati boj naše države proti blokovski politiki in boj za ekonomsko pomoč nerazvitim deželam. Posebno zadnje vprašanje ni za nerazvite dežele same gospodarskega pomena, ampak je v današnjih razmerah v svetu, izrazit instrument za krepitev socialističnih sil, saj ukinja izvoz privatnega kapitala v te dežele in krepiti državno — kapitalistični element v njihovi družbeni strukturi, z njim pa vpliv mladega delavskega razreda.

Iz vsega tega je jasno raz-

vidno, da so socialistične sile v velikem, zmagovitem pohodu. Socialistična Jugoslavija je pas svojim konceptom zunanje politike in s praktičnimi rezultati svoje zunanje politike izrednega pomena za ta boj. Ne le, da se idejno nismo v ničemer oddaljili od marksizma, ampak celo več, z marksistično oceno sedanjega stanja in razvoja v svetu in predvsem s tem, da se teh načel v svoji praksi dosledno držimo, smo odprli perspektivo nadaljnega razvoja socialističnih sil v svetu, samim tem silam pa vili novo vero v zmago socializma v svetu. To pomeni, da je naša država s svojo dosledno socialistično politiko prišla na čelo socialističnih sil v svetu. Pri presoji zunanje politike naše države moramo vedno upoštevati, da takšno zunanjo politiko lahko vodimo zato, ker smo šli tudi v graditvi socializma doma tako dosledno po poti vzpostavljanja socialističnih odnosov t. j. socialistične družbe in, ker smo dosegli tako velike rezultate v notranji graditvi.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Družbeno upravljanje - temelj socialističnih odnosov

(Nadaljevanje s 3. strani)

Družbeno in delavsko upravljanje je pri nas vsepovsod sprejeto, kot socialistična oblika in instrument socialistične demokracije. Pokazalo je že take rezultate za posameznika in za družbo, da ljudje tej poti zapuajo in jo gledajo kot plod revolucije. Kot takšna je že povsem nepogrešljiva za družbeno življenje in je jasno, da delovni ljudje ne bi dovolili nobenega vračanja na staro. Tu ne mislim v kapitalizmu, marveč v administrativno - birokratsko upravljanje. Razen tega si je pridobil naš delovni človek mnogo praktičnih izkušenj v upravljanju javnih in družbenih poslov. Zato imamo vse pogoje, da napravimo nov, kvaliteten korak dalje v razvoju družbenega upravljanja, v krepitvi socialističnih odnosov v družbi. Na tej konferenci ZK ne bi razpravljali o vseh problemih, pomanjkljivostih in možnostih, ki jih je to najširše področje odprlo pred nami, ker to bodo opravile organizacije SZDL.

V zvezi s tem bi samo opozoril na snov in zaključke, ki jih je dala zadnja seja Glavnega odbora SZDL Slovenije in posebno na izredno bogat referat tov. Mihe Marinka na tem zasedanju. Tu bi obravnaval le nekatera vprašanja, ki so bolj idejnega značaja, ki predvsem ovirajo komuniste, da ne morejo preprečiti določenih nekatereh, včasih celo nevarnih, tendenc v organih upravljanja in v javnosti. Jasnost teh vprašanj nam bo omogočila napraviti zaželeni in tako potrebni korak naprej.

ENOTEN SISTEM UPRAVLJANJA VODI K USPEHOM

Sistem družbenega in delavskega samoupravljanja lahko obstoji in se razvija samo kot enoten sistem vseh organov, ki se v svojih funkcijah dopolnjujejo in šele v merilu vse Jugoslavije predstavljajo družbeno celoto. Z ustanovitvijo komun, na primer, se ni razdelila Jugoslavija v federacijo komun. Tudi v upravnem smislu gre za enoten sistem z močnimi centralnimi vezmi. Tu ne gre za to, da bi zmanjševali pomen komun oziroma lokalne samouprave, saj komun je in bo osnovna enota sistema samoupravljanja. Ni pa najvažnejša in še dolgo ne bo mogla biti! V sedanjem razdobju je še važnejša usodna medsebojna povezava širše skupnosti — tja do Jugoslovanske. V trenutku ko bi ostala komun sama (t. j. absolutno samostojna) bi se začela izpreminjati v pravo nasprotje tistega, kar hočemo. Ogromen in edinstven pomen pa ima komun v tem, da praktično pokaže kaj se v sedanjih pogojih da ustvariti za posameznika in za svojo lokalno skupnost. Vprašanje enotnosti sistema je tako važno, da se prav na tem vprašanju odloča ali gradimo socialistični sistem samouprave ali gremo v smeri anarhističnega, kapitalističnega in nacionalističnega razbijanja skupnosti in s tem vračanja na staro. Interes širše skupnosti je vedno prvi, potem šele interes ožje skupnosti in posameznika.

Za komunista mora biti to idejno izhodišče v borbi za socialistično demokracijo. Vsako podleganje raznim lokalističnim in s tem v skrajni konsekvenci nacionalističnim tendencam, je treba imeti za idejno kolebanje komunista. Lokalističnih tendenc v smislu absolutne samostojnosti in neodvisnosti skoraj ni več v naših komunah, kljub temu da je bila to precejšnja slabost naših najmočnejših občin. Precej pa je v vseh občinah nerazsodnih in lokalističnih »teorij« o sredstvih, ki bi jih skupnost danes že lahko pustila komun ali podjetju. Polno je dvomov in očitkov, da bi bilo že lahko več sredstev, da bi razumevanja za potrebe komun — posebno za mestne centre — da gre pri tem celo za krivdo okraja, republike, zvezne birokracije in podobno. Površno gledano gre tu za politično nezrelost in nerazumevanje pogojev naše graditve iz vidika celote in skupnih materialnih možnosti. V bistvu stoji za tem isto lokalistično

nacionalistično izhodišče: Celota nas ne briga. Razvija se sicer lahko, ampak ne na naš račun. Center samo troši naša sredstva. Center je izkoriščal prej, nas izkorišča danes itd. Jasno je, da je na dnu teh tendenc tudi navaden kapitalistični odnos do stvari, navadni kapitalistični egoizem in špekulacija s sredstvi skupnosti. Prav gotovo je naša velika idejna pomanjkljivost, da se nam nacionalistično - kapitalistične tendence uveljavljajo v socialističnih organih upravljanja. Res je, da gre tu mnogokrat za močan pritisk od spodaj v tem smislu in da potem družbeni organi temu samo podležejo. To samo kaže, da se je treba vsepovsod dalje boriti za pravilno razumevanje sistema družbenega upravljanja.

SIROKA MNOŽICA RESUJE SKUPNE PROBLEME

Komuna mora združiti v skupen napor interes proizvodnje in potrošnje, na osnovi samoupravljanja delovnih ljudi. Ne samo eno, vse troje hkrati! To bo ustvarilo ono skupnost delovnih ljudi, ki bo silno ustvarjalna za posameznika in za

SOGLASNO Delegati volijo

skupnost, kjer bo delovni človek notranje doživel nekaj novega in uvidel, da njegova bodočnost odvisi le od njegovega dela, od njegovega doprinosa skupnosti. Vsa ostala vprašanja pa bodo rešljiva v organih samoupravljanja. Zato pri vprašanjih komun ni najvažnejši proces decentralizacije državne uprave, niti proces odmiranja države iz teoretičnih vidikov, ni važno tempo teh procesov, niti ni bistveno važno, koliko in kakšne kompetence ima komunada in kakšne bo imela jutri. Bistveno in najvažnejše je, da imamo že danes možnost pritegniti širok krog množic k reševanju vseh problemov. Z nadaljnjim razvojem samoupravnih organov pa bomo lahko sprostili ogromne nove ustvarjalne sile. Družbeno in delavsko samoupravljanje je že danes šola gospodarjenja in bo ta šola vedno bolj učinkovita in široka. Važno pri tem pa je, da že sedanjí organi upravljanja delajo z vidika celote. V tem smislu so oni šola novega socia-

lističnega človeka. Prav zato je to novo, kar se poraja v komunah velikega pomena za celoto. To je temelj novih socialističnih odnosov med ljudmi. To se pravi: niso važne visoke razprave o vlogi komun, važno je, da dobro izkoristimo in razvijemo to, kar nam sistem socialistične demokracije že danes nudi.

Slabosti naših organov delavskega in družbenega upravljanja v tem pogledu so očitne. Navedel bom samo nekatere: Družbena kontrola samoupravnih organov je še slaba. Stalno pretil nevarnost, da se ti organi odtrgajo od množic, da se oprimejo birokracije. Proizvajalec ima še vedno dva obraza: v samem Delavskem svetu, na primer, je proizvajalec, izven njega pa je delojemalec, ali v tovarni je proizvajalec, v ljudskem odboru pa potrošnik. Ljudski odbori še vedno niso hkrati za proizvodnjo in skrbjo za potrebe potrošnika itd.

LJUDSKA ZAVEST BO UVEJ JAVILA SOCIALISTIČNA NAČELA

Činitelj zavesti je vedno bolj važen in potreben za pravilen razvoj družbenega samoupravljanja in socialistične demokracije. Sam mehanizem ni dovolj. Pravilna uporaba tega mehanizma je potrebna. Politična zavest mora toliko povečati svoj učinek, da si bo v organih upravljanja, posebno pa v komunah, nalomilo zobe, vse kar škodi skupnosti in socializmu. To bomo pa dosegli, ko se ne bodo več skrivali naši ljudje za lažno moralno formalnega upoštevanja predpisov, ampak, ko se bodo zavestno držali socialistične moralnosti v svoji praksi. To pa je mnogo več kot tisto, kar urejajo predpisi. Za komuniste mora postati socialistična moralna prvi zakon socialistične družbe. To je kriterij, kdo je komunista in kakšen komunista kaj se misli pod vsem tem. Je. Mislim, da je razumljivo.

Najbolj važen in najbolj potreben pa je zavestni faktor v komunah. Prvič se tu steka in povezuje vse družbeno življenje, drugič pa prav v komunah prihaja do izraza dejstvo, da v naši družbi obstaja še privatno - lastniški element, ki neprestano poraja kapitalistične tendence, na primer obrt in kmetijstvo. Ta tendenca se neprestano zastavlja družbenemu upravljanju in družbeni kontroli in tudi svojo osebo mentaliteto neprestano izpodjeda socialistični koncept demokracije in upravljanja. Zato bo politično delo v komunah najodgovornejše in tudi težko. Kar se tiče vloge zavestnega faktorja mislim, da je v načelu prodrla spoznanje, da je zavestni faktor bistveni del socialistične demokracije in da bo zato nadaljnji korak toliko težji. Je pa obenem še vedno to naša najšibkejša točka v glavnem zato, ker se večinoma razume pod zavestnim faktorjem politične organizacije, politične forme, ne pa še dovolj zavest posameznika, zavest vsakega komunista posebej.

Gospodarstvo - politično najbolj občutljivo področje dela

Iz razumljivih vzrokov so težave v našem gospodarstvu skoro neizogibne in tudi v bodoče bodo še. Gospodarska nezavestnost glede kapacitet in glede produktivnosti dela na eni strani in še vedno pomanjkljiv gospodarski sistem na drugi strani, predvsem z ozirom na to, da gremo novo še neizhodo pot, mora od časa do časa pripeljati do določenih težav. Razumljivo je tudi, da so ljudje zaradi materialne prizadejivosti za te težave bolj občutljivi, kot so za druge. Posebno še, če pride do takega stanja kot na primer lanske leto, ko se je poslabšal položaj delavca v mestu, položaj kmeta na vasi pa se je popravil. O rešitvi teh vprašanj z gospodarskimi ukrepi ne bi tu govoril, ker so te mere že v teku in so znane, razen tega se pa položaj že nekaj časa popravlja in je sedaj tudi prizadetost ljudi že manjša. Ob

lanskoletnih težavah se je pokazal problem z druge strani in ga je treba po mojem mišljenju nekoliko analizirati. Tu mislim na psihozo splošnega kritiziranja in celo nezaupanja. Ta val nekonstruktivne psihoze je šel daleč preko razsodne meje, saj se je videlo samo slabe strani in se je močno pretiravalo. Pri tem se je obsojalo sistem graditve pri nas, silno so se razbohotile grobe nacionalistične in šovinistične parole in nekaj časa so bili ti ljudje gluhi za vse pomembne razloge in argumente. Nič niso hoteli slišati niti o vzrokih takega stanja niti o merah, ki naj to stanje popravijo. Komunista so se večinoma utopili v tej psihozi, zato je tudi bilo tako težko. Dalje pa so se s takim odnosom do gospodarskih vprašanj težave v gospodarstvu, posebno na trgu še povečale. Šele v drugi polovici lanskega leta, po znanih sklepih na sestanku pri Titu se

je začelo treznejše sprejemati sklepe za odpravo težav v gospodarstvu. Lanskoletni pojav so sploh pokazali, da gospodarske težave najbolj negativno vplivajo na trdnost komunistov, da se v teh vprašanjih najtežje je idejno znajdejo in da so v tem naše največje težave. Vsa zadnja leta smo morali od časa do časa popravljati položaj pravzaprav na istih problemih. Z ozirom na vse to in z ozirom na stanje v gospodarstvu, bi se dotaknil treh vprašanj:

1. V naših podjetjih in drugih gospodarskih organizacijah se je udomačilo gledanje, da le od sistema zavisi vse, da vse zavisi od dobrih oziroma boljših uredb, zakonov in predpisov, kar vse morajo zgoraj v Republiki in Zvezi. Dokler tega ni, ne moremo sami nič izpremeniti. Pri tem so seveda za vse težave, ki jih sistem in višji forumi v tako imenovanih »gospodarskih krogih« je to gledanje še sedaj močno razširjeno, lahko rečemo, da so prav ti krogi v glavnem nosilci takih pogledov. Jasno je, da so takšni pogledi osnova vseh mogočih nacionalističnih in šovinističnih primerjav in očitkov. Te »teorije« so izredno škodljive zato, ker prikrivajo, mnogokrat celo zavestno, prave vzroke težav in edino pot iz teh težav: večjo disciplino in izvajanje sistema in večjo lastno produktivnost in storilnost, kar je že najmanj leto dni bistvena zahteva gospodarskega sistema. Enako se gleda tudi na plačni sistem. Najbolj škodljive pa so »teorije« zato, ker odvrčajo naše delovne ljudi in gospodarske činitele od hitrega in res učinkovitega reševanja gospodarskih vprašanj na lastnih tleh s svojimi lastnimi silami.

ZAGOTOVILO VEČJE PROIZVODNOSTI

Druga tendenca, ki je pravzaprav istega izvora, samo mnogo bolj razširjena in jo podpirajo celo delavci, je slab odnos do sredstev skupnosti. Zahteve po investicijskih sredstvih v podjetjih in obratih še vedno rastejo v glavnem zato, ker se še vedno gleda tako, kot da je žep skupnosti neizčrpen in da nima nobene zveze z delavčevim žepom. Enako je s štednjo v proizvodnji. Stediti se sploša samo s plačnim fondom in do neke mere s fondom za samostojno razpolaganje. Vse ostalo gre tako »skupnosti« in kdo bi zato štedil (na primer materialni izdatki, režija in slično). Čeprav ravno od teh postavk največ zavisi lastna cena, celo dobiček, da ne govorimo o koristih, ki jo ima delavec na trgu z znižanjem cen. Jasno je, dokler se ne bodo obrnili vsi gospodarski činitelji, predvsem pa delavec sam s svojimi organi upravljanja, na svoje notranje rezerve, toliko časa naša proizvodnja ne bo dajala bistveno več proizvodov — od tega pa vse zavisi.

KOMUNIST NAJ BO BOREC PROTI KLEVETANJU

2. To, da je v gospodarskih vprašanjih največ nejasnosti in da se tudi komunisti najtežje znajdejo, ima tudi svoje objektivne vzroke. Prvi vzrok je v tem, da v naši gospodarski politiki sproščamo delovanje objektivnih gospodarskih zakonov in že samo to dezorientira komuniste. Drugi vzrok je v tem, da je vključena v naše gospodarstvo množica ljudi iz starih kapitalističnih krogov, ki enostavno prenašajo kapitalistične metode v našo prakso in naš sistem in s tem prepuščajo jasnejšo orientacijo. Gre za dejstvo, da na primer objektivno zakonitost proizvodnje in tržišča v svojih osnovah še vedno tako delujejo in veljajo danes v socialističnem sistemu, kot so delovale in še delujejo danes po kapitalističnem svetu. Posebno tržišče s svojo ponudbo in povpraševanjem. Ze samo to dejstvo, prinaša stalne tendence krepiti kapitalistične elemente in kapitalistične metode. Ker so ti kapitalistično nastrojeni ljudje strokovno spretni in sposobni, se zgodi, da naši ljudje, tudi komunisti, obožujejo njihove sposobnosti in jih celo posnemajo. Zato imajo ti krogi danes tudi visoko ceno in so postali nekakšni strokovnjaki za probleme socialističnega gospodarstva. Objektivno nam pa s takim svojim delom obračajo razvoj v napačno smer. Pogledimo, kakšen je obraz takega gospodarskega strokovnjaka v podjetju: Hoče ustvariti do-

biček za vsako ceno, navadno vidi napredek proizvodnje le v novih investicijah, razvoj mu gre vedno pfeopasni. Ce se ne izvede vsega, kar on meni za potrebno, zabavlja čez skupnost, vidi največkrat samo lastne težave, samega sebe za nepogrešljivega, od tega kar on daje skupnosti misli, da mu pripada večja provizija, mnogokrat si provizijo sam tudi vzame in končno ignorira delavsko in družbeno upravljanje in sploh politične cilje. Tu so sicer nametane samo slabe lastnosti, a dosti boljši ti ljudje po večini niso. V takšnih pogojih se naš človek res težko znajde. Vendar se bomo morali tudi tu znajti, tudi te probleme obvladati. Res je, da objektivne gospodarske zakonitosti kapitalizma delujejo tudi v socializmu. Socialistični družbeni sistem pa daje tem zakonitostim take ovire, da še dalje pozitivno vplivajo na rast gospodarstva, v celoti jim pa preprečuje negativno delovati na družbene odnose.

NEKATERE KAPITALISTIČNE TENDENCE

Brezobzirno ustvarjanje dobička in pravica na ves dobiček: prisvajanje tujega dela; pravica močnejšega izkoriščati šibkejšega; preziranje pravic delavca — proizvajalca; odrekanje pravice skupnosti, posegati v gospodarske odnose; zastopanje načela popolne liberalizacije gospodarstva, vse to nekateri zelo pogrešajo. Vendar pa so danes že države na Zapadu in sama kapitalistična združenja to svobodo ukinila. Iz vsega tega je razvidno, da od naše strani ne gre za preprečevanje delovanja objektivnih zakonitosti v gospodarstvu, ampak samo za to, da kapitalistične metode in navade zamenjamo s socialističnimi metodami in kriteriji. To bomo pa dosegli s tem, da se bomo dosledno borili za socialistično moralo vsepovsod in utrjevali politične osnove na katerih sloni socialistična družba. Navedel bom samo dva značilna primera: Gospodarski strokovnjak v nekem našem podjetju je izjavil: Dopuslimo v našem gospodarstvu več osebne pobude, več svobode ustvarjanja, pa bo šlo. Jasno, da je pri tem mislil na kapitalistično svobodo, ker drugače bi prav gotovo opazil, da je v našem gospodarstvu danes take svobode dovolj. Delavec v nekem našem

podjetju pa je vprašal: »Zakaj ste toliko proti delitvi dobička, saj je to, da delavec dobi dobiček vendar v korist skupnosti, ker smo vsi skupnost.« Tu di ta primer mnogo pove. Da bomo v bodoče tem problemom kos, moramo poleg zavestne borbe za te osnove več napraviti za ekonomsko - politično izobrazbo naših vodilnih kadrov

NOVA GOSPODARSKA ORIENTACIJA

3. Se nekaj besed o novi orientaciji v gospodarstvu. Eden izmed razlogov, da bomo v celoti šli na novo orientacijo v gospodarstvu šele prihodnje leto, je to, da naši družbeni organi in tudi delavci ne menjajo svojega odnosa do določenih vprašanj, ki so bistveno važni za nov sistem. Navedel bom nekaj primerov: vsa naša podjetja vstrajajo pri starih investicijskih programih in si delajo iluzije, kako bodo prišla do potrebnih sredstev. Posamezna podjetja in obratovodje zahtevajo novo delovno silo in to v primerih, ko imajo očitno preveč delovne sile. Družbeni plači v podjetjih predvidevajo isto produktivnost kot lani, s povečanjem sploh ne računajo. V načelu je sicer sprejeta orientacija za povečanje produktivnosti, v praksi pa še ne. Vodstva podjetij počasi uveljavljajo ukrepe, ki naj pripomorejo do zaželenega cilja. Zato tudi delavci, zaradi nejasnosti, precej hladno sprejemajo ukrepe za dvig produktivnosti dela, gledajo jih kot od zgoraj vsiljene mere. Ponekod celo prevladuje demagoška parola, da so ti ukrepi naperjeni proti delavcem.

Proračuni LO za leto 1956 so nerealni, pretirani v stvarnem smislu, izsiljevalni. Napačno se tolmači dvig samega standarda v mestih. Računa se, da bo zveza in republika mnogo več pustila komun v te namene. Končno, se po starem pričakuje, da bo standard rešil nekdo od zgoraj; premalo se gleda na lastne rezerve in zmožnosti. Dokler bodo stvari take, toliko časa ne more pomagati noben sistem. Zato je letošnja naloga predvsem, da dosežemo menjanje odnosa naših ljudi do teh problemov in da spravimo družbene organe, gospodarske organizacije in posameznike na pot pravilnega reševanja teh vprašanj v proizvodnji in komunah.

Politika na vasi

Takoj moramo ugotoviti, da si upostavljanje socialističnih odnosov na vasi zelo težko utira pot. Vzrok temu, da smo bili vse doslej prepričani, da je v slovenskem zadružništvu vse v redu in se težko ločimo od te poti, posebno ker so bili res doseženi precejšnji rezultati v smeri pospeševanja kmetijstva in tudi zaupanje kmetov v KZ se je povrnilo. Drugi odločilni razlog pa je v veliki nejasnosti, kaj hočemo s temi odnosi, kako jih doseči, na koga se opreti. Mnogi mislijo, da nimamo socialističnih sil na vasi, ki naj to izvedejo, mnogo pa jih celo misli (med njimi so tudi mnogi zadružni aktivisti), da nimamo solidnih znanstveno utemeljenih načel za socialistično graditev na vasi, da se še lovimo okoli principov in slično. Večina pa ta vprašanja premalo pozna. Zato se ponekod celo izogibajo razpravljati o teh nalogah. Celotne nekatere občinske konference ZK so s skupimi besedami obravnavale to vprašanje ali šle celo mimo njh. O teh principih in praktičnih poteh boja za socialistične odnose na vasi nekaj misli:

1. Res je, da je kmet kot drobnotalniški individualni proizvajalec v bistvu kapitalistični element na vasi, ker stalno teži, da se okrepi in stopi na pot kapitalističnega izkoriščanja. Po tej poti se je res v kapitalizmu posrečilo majhnemu procentu kmetovalcev zrasti, toda na propasti ostalih. Mi ne gremo v tem smislu na likvidacijo »kapitalističnih« elementov na vasi, ampak je vsa naša politika v tem, da potiskamo kapitalistične elemente in tendence v okvir socialističnih odnosov. V tem smislu je kmet individualni proizvajalec, tak kot je, zaščiten kapitalističnega propadanja. Komunista smo namreč proti vsakemu izkoriščanju in smo zato tudi proti kapitalističnemu izkoriščanju na vasi. V

tem smislu nas privatna lastnina kmeta nič ne moti.

2. Stvar se pa menja na področju proizvodnje. Tu mi dosti ne pričakujemo od individualne proizvodnje, nam gre za vse (Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani) Razprava tov. Zihnerla

razvedrila drugod in bodo segali po slučajnih stvareh, ki so, če že niso škodljive, popolnoma brezpomembne, blede in plehke. Dejansko imamo danes opraviti z nazori, ki so prisramnjeni, domišljavi in skoz in skoz protisocialistični in po katerih umetnost ne sme biti povezana z družbo, z ljudstvom in njegovimi naprednimi stremiljenji, marveč mora biti »neodvisna« od vsega tega. Ta teorija je porodila že toliko šarlatanov, ki skušajo dopovedati, da ustvarjajo višjo, navadnemu zemljanu nedoumljivo. Ta od življenja, od družbe odmaknjena »umetnost« se danes šopiri po vseh semjiških naših kulture. Tudi na tem področju se moramo komunisti angažirati na vsej črti. To ni stvar samo marksističnih teoretikov, ki se morajo spoprijemati z antimarksističnimi in antisocialističnimi teorijami in jih razkrinkavati. To je stvar vsakega komunista; stvar vseh nas je, da se borimo za resnično ljudsko umetnost, prepričani, da je vsaka velika umetnost ljudska v svojem bistvu, dostopna danes dokaj širokim plastem našega ljudstva. Ta boj za resnično umetnost vključuje nujno tudi boj proti vsemu šarlatanstvu, pa naj se pojavlja v obliki »ljudske umetnosti« ali »naddružbenih« blodenj.

Zaključiti bi s temle: z idejnim dviganjem vsakega komunista in pod vodstvom komunistov vseh naših delovnih ljudi ustvarjajmo vse predpogoje za prehod v ofenzivo, utemeljeno na idejni strnjjenosti in moči vseh zavednih socialističnih sil.

Komunisti naj izvrše svojo revolucionarno dolžnost do kraja

(Nadaljevanje s 4. strani)

Splošni napredek kmetijske proizvodnje, to pa je mogoče doseči samo na podlagi širše socialistične organizacije dela. V tem smislu je KZ gospodarska organizacija, ki zbira vso akumulacijo kmetijske proizvodnje in stalno povečuje proizvodna sredstva. To so sredstva, ki se na družbenem principu zbirajo in ki edino lahko predstavljajo tista materialna sredstva, ki so potrebna za normalni razvoj kmetijske proizvodnje v celoti. Individualni proizvajalec ne more nikdar teh sredstev zbrati sam. Iz teh razlogov bomo v bodoče vsestransko podpirali le ta skupna sredstva in v tem smislu krepili gospodarsko moč KZ. Na tej osnovi se lahko upoštevajo samo takšni odnosi med kmetom in KZ, da kmet vse usluge zadrugi plačuje. Družba bo posegla v te odnose le toliko, da bo bolje stal tisti kmet, ki bo več proizvajal za trg. To se pravi, da se na družbenih tleh, ne na posesti posameznega proizvajalca, opravlja ves napredek proizvodnje in se formirajo socialistični odnosi. Pri nas se je vsa zadruga akcija odvijala v smeri pospeševanja proizvodnje, pospeševanje pa je slonelo na posameznih napredkih kmetovalcih. Vsa akumulacijska sredstva so se stekala, oziroma ostajala v žepih posameznikov, od katerih je šel le majhen del za napredek kmetijstva. Odnos do proizvajalnih in ostalih sredstev KZ je bil marksističar naravnost razdiralen. Usluge kmetom so bile zastopali po bagatelni ceni; enako za člane, kot za nečlane KZ. Treba je povedati, da zadrugniki v mnogih primerih obsojajo tako gospodarjenje in take spekulacije. Vse to kaže, da smo delali prav v obratni smeri, kot bi morali. KZ mora rasti v moči in v dobro organizirano go-

spodarsko enoto, ki bo tako kot vsako drugo podjetje delalo za napredek kmetijske proizvodnje.

3. Standard kmetov v celoti, ne le posameznih, bo pod tem pogoj samo raste. V tem oziru je treba na vasi še mnogo napraviti. Delo v kmetijstvu je mnogo težje, kot delo delavca v mestu. Kmet je še vedno suženj svoje zemlje. Kulturna zastopnost kmeta je še velika. Komunalne naprave na vasi so na nizki stopnji itd. Sredstev potrebnih v ta namen, po poti individualne proizvodnje ne bi bilo mogoče doseči, organizirane KZ pa bodo del sredstev vedno lahko dajale za standard na vasi. Torej mi nismo proti dvigu standarda kmeta, nasprotno prinašamo rešitev tega problema. Po tej poti se šele kmečko delo končno osvobaja kapitalističnih spon, življenju kmeta na vasi pa se odpira svetlejša bodočnost.

Na tej poti bomo lahko dosegli uspehe, če se bomo odločno borili za to linijo na vasi. Pri tem je predvsem potrebno, da jasno povemo, za kaj smo in za kaj nismo. Če prvi rezultati bodo dali nove socialistične kadre na vasi, in tudi nove komuniste-kmete. Te naloge so preizkušnja predvsem politične moči naših organizacij na vasi, SZDL, ZK in drugih, ki bodo morale biti sposobne, boriti se za te cilje. Kar se tiče krepitve socialističnih sil na vasi posvetimo vso pozornost mladi generaciji. Zato bi opozoril, da zaslužijo vso podporo akcija okrajnega komiteja mladine, da se postavijo in zažive sekcije mladih zadrugnikov v KZ. Predvsem je treba doseči, da bodo upravni odbori KZ delali s temi sekcijami mladih zadrugnikov, kot z bodočo generacijo kmetijskih proizvajalcev.

ZK kot marksistična in borbena organizacija

Ce pogledamo delo komunistov in ZK v celoti, moramo ugotoviti, da vse mnoge našete in nenaštete slabosti, le visoko odtehtajo uspehi in doseženi rezultati v zadnjih letih. Razvoj FLR, njen ugled, njena gospodarska moč, visoka stopnja delavskega in družbenega upravljanja itd., vse to so nedvomni rezultati prizadevanja, oziroma borbe komunistov Jugoslavije za zmago socializma. Slabosti, pomanjkljivosti in težave je zato toliko, ker gradimo na tako široki fronti, z nezadostnimi sredstvi in ker vsi želimo hitrega napredka, kljub temu pa lahko ugotovimo vsepovsod orientacijo k socializmu. Naš delovni človek močno čuti, kaj je pridobil s socializmom in tudi veruje v socialistično bodočnost. Njegova kritika in nezadovoljstvo je posledica odkritega in aktivnega odnosa do graditve socializma in zdrave težnje, popraviti vse pomanjkljivosti ter pospešiti razvoj. Vsak bi se temeljito zmotil če bi razumel te težnje, kot željo, k povratku na staro. Povratka v kapitalizem za naše delovne ljudi že dolgo ni. Tudi reakcionarni ostanki pri nas prav zaradi te vsepovsodne socialistične družbene zavesti ne morejo in ne upajo priti na dan s protisocialističnimi gesli. Za naše bodoče delo še važnejši in pomembnejši rezultat pa je napredek v orientaciji organizacij ZK in v zavesti komunistov gledano v luči VI. Kongresa. Lahko rečemo, da je tu opravljen velik korak naprej in da se uveljavlja duh VI. Kongresa. Redki so še primeri komandantskega odnosa naših organizacij in posameznikov do družbenih, gospodarskih in drugih javnih organov v reševanju nalog. Prav tako je že redka težnja po posebnem in privilegiranem položaju komunista. Najvažnejše pa je to, da komunisti in organizacije teh spremenjenih metod več ne smatrajo kot problem in mero, ki zmanjšuje vlogo komunistov v družbi, ampak nasprotno. Z velikim zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je osnovna orientacija VI. Kongresa postala komunistom razumljiva, še več, da so se prepričali, da se po tej poti in z novimi metodami da delati, da se da celo še bolje delati kot prej. V tem smislu ni več prizadetosti in pasivnosti. Čut odgovornosti komunistov je porastel. To se pravi, da prehajamo v novih pogojih do močnega in enotnega subjektivnega faktor-

enotno in samozavestno reagirali kot celota, da se perspektivo izgubili celo delavci in da v novi orientaciji nismo še do kraja prodrli. Prodrl bi bomo takrat, ko bodo delavci sprejeli pobudo za izvajanje teh nalog v svoje roke. Drugič, nekaj besed o reakcionarnih ostankih pri nas. Res je, da se ti elementi lahko okorišajo materialno in politično samo še na račun naših težav in subjektivnih slabosti. Niso pa več v stanju stopiti v samostojno politično akcijo, ker so dejansko politično razbiti. Res pa je tudi, da ima vsak izmed njih še vedno težnjo vnašati zmedo in nerazporejenost med naše ljudi ob raznih težnavah. Vsak se z nekim sovražnim, pravzaprav razrednim, odnosom, trudi da na vse nepošteno načine izboljša svoj materialni položaj. Pravzaprav pa je to edino sovražno delovanje, ki ga na tiho še opravljajo. Memni, da smo v zadnjem času, na te elemente precej pozabili in so se zato vrinili na vsa mogoča mesta in v manj opazne službe ter društva in da se tam kar dobro počutijo, seveda na naš račun. Mislim, da bi bilo samo koristno tudi ne preveč težko, če jih še naprej razkrinkujemo kot sovražnike socializma. A tokrat kot: delomrzneže, spekulante, verižnike, goljufe, defraudatne, tatove in slično, skratka kot nepošteno, pokvarjeno izvržke družbe. Slična je stvar s klerom, na primer: Tudi oni si precej več in preveč upajo in dovoljujejo, kot so si na primer prejšnja leta. Seveda na račun našega dela, predvsem kulturnega in prosvetnega. Relativno precejšen obisk cerkva in posameznih njihovih obredov, hočejo porabiti kot demonstracijo svoje politične moči in to kljub temu, da je jasno, da tudi verni ljudje nečisto bito orodje klera in se upirajo vsaki taki tendenci. Tu mislim na novo mašo v Bohinju, na birmo na Jezerskem in na že predržno in nesramno ponašanje župnika v Zireh. Mislim, da so tudi tukaj možnosti za nadaljnjo razkrinkavanje takega klera, ki očitno izkorišča vero v politične namene. V njihov uspeh je pa treba šteti posebno mašo za šolsko mladino ob pričetku šolskega leta v Zelenikih. Vsi ti primeri so iz lanskega leta.

K nadaljnji orientaciji naših organizacij, predvsem osnovnih organizacij ZK še tri vprašanja:

1. Socialistična morala in marksistični nazori, — glavne pomanjkljivosti komunistov. To mora postati dnevna parola naših organizacij. Za nas je nemoralno vse tisto, kar škodi skupnosti in ugledu komunistov, od zapadanja negotovim pojavom, v gospodarstvu in v socialističnih odnosih ali podleganje splošnim psihozam zaradi raznih težav v graditvi, do osebnega odnosa komunista do sočloveka in družine. Na teh vprašanjih moramo danes utrditi ZK. Bolj kot je komunist na odgovornem položaju, večja je njegova odgovornost do Partije. Jasno je tudi, da se obzorje in akcija komunista ne konča pri delavskem in družbenem upravljanju in pri gospodarskih problemih. Politično idejni vpliv je treba razširiti tudi na vprašanje vzgoje mladine, šolske in izvenšolske. Vsi vzgojni činitelji morajo prispevati k vzgoji mladine v socialističnem duhu že skozi redni šolski pouk. Isto je z vsebino kulturnega dela. Na teh področjih nam povzroča težave dejstvo, da je politično stanje med inteligenco slabo in da tudi inteligenti-komunisti, zaradi premajhne marksistične izobrazbenosti, velikokrat tudi zaradi oportunitizma, ne reagirajo. Komunistična inteligenca bi morala biti pravzaprav teoretično najbolj podkovana. Primer profesorja Terseglava na Jesenicah je značilen ne po tem, ker je on govoril neumnosti in izrazil antisocialistične stvari, ampak, ker nihče od komunistov-prosvetnih delavcev ni reagiral in ker dopuste, da je takšen politični zmešanec predsednik njihovega društva. Jasno je, da bo morala ZK pomagati, da ti naši kadri začnejo idejno rasti. Čimbolj prihajamo v urejene razmere, bolj postaja važno, kako je sploh oblikovan komunist kot človek — kakšna je njegova osebnost. Vedno lažje bo prišel naš človek tudi do časa za izobraževanje samega sebe, vedno bo njegova osebna razgledanost važnejša za njegov vpliv. Naši vodstveni kadri pa vse to še danes potrebujejo. Tu mislim na čitanje knjig, časopi-

sov in revij, na novosti znanosti in tehnike v svetu, na umetnost — beletristiko, slikarstvo, glasbo, na kulturno obnašanje, na boj proti alkoholizmu itd. Na elemente kulture človeka se mnogokrat gleda tako, kot da so to malomeščanski ostanki preteklosti, ne pa kot na dobrine

Oprimo se na delavca

2. Opreti se na delavca-proizvajalca, je danes prav tako važno in potrebno. Delavski razred je bil vedno najbolj revolucionaren činitelj in tak je tudi danes. Njegov položaj v proizvodnji mu to daje danes prav tako, kot doslej. To je treba poudariti iz več razlogov. V tej situaciji, ko moramo prebiti zid, ki se je nekako postavil proti novi orientaciji v gospodarstvu, je treba vedeti, da tega zidu ni postavil delavec, ampak vse ostalo nad njim in da se vse stvari ustavijo pri birokratskih tendencah reševanja. Delavec v bistvu hoče imeti zdrav odnos do proizvodnje in do skupnosti. Zato je danes tako važno, da organi delavskega upravljanja, operti na svoje kolektive začno reševati najvažnejša vprašanja. Drugi razlog je v tem, ker se čuti v družbenem in delavskem upravljanju precej močne birokratske tendence in sploh ima birokratski element preveč besede v upravljanju na škodo delavca-proizvajalca. To se čuti v samem delu teh organov. To kaže tudi sestav teh organov. Na Gorenjskem je na primer od 6516 članov delavskega in družbenega upravljanja 3508 delavcev, 2220 pa nameščencev, isto pokaže tudi sestav ZK. Od 5656 članov ZK je 2923 delavcev in 1744 uslužbencev. V vodstvenem kadru ZK je pa od skupnega števila 213, 78 delavcev in 123 uslužbencev. Se slabše je v osnovnih organizacijah ZK. Od skupnega števila članov sekretariata 439, je 159 delavcev in preko 226 uslužbencev. Pri tem vprašanju moramo upoštevati,

in plodove družbenega razvoja, ki so namenjene vsemu ljudstvu. Istočasno, ko se tako gleda, se pa mnogokrat posnema najslabše lastnosti gnilega, propadajočega meščanstva stare kapitalistične družbe. To je še vedno problem na primer v naših mestih in turističnih krajih.

da je prav birokratizem največja nevarnost socialistične demokracije in graditve. To kar se je zgodilo ruskim komunistom po smrti Lenina, se lahko zgodi nam, če bomo dopustili, da se birokratizem razrašča. Široko razpletena ljudska samouprava in vodilna vloga delavca — proizvajalca v njej, je edina garancija pravilnega razvoja. Tretji razlog pa je v tem, da samo politično močan in razgiban delavski razred lahko vleče za seboj ostale sloje prebivalstva. Inteligenca mora predvsem sama najti pravi odnos do delovnih množic in do družbenih procesov. Tudi v preteklosti je bilo tako, na primer v času NOB, da se je sama počutila dobro samo takrat, ko je šla brezkompromisno z delavskim razredom in borečimi se delovnimi množicami. V vsem tem ni treba iskati omalovaževanja vloge inteligenca ali nameščenstva, gre samo za pravilno ocedo naših sil in za pravilno družbeno orientacijo.

3. Opreti moramo vrata v ZK vsem zavestnim graditeljem socializma, nove generacije naj se vzgajajo v Partiji, predvsem mladi ljudje. Tu su določeni pomisleki glede širine. Ostaja se pri pogojih udeležbe v NOV in so včasih več vredni razni izključenci iz Partije, še celo zaradi IB, kot pa novi zreli ljudje v delavskem in družbenem upravljanju. Taki ozki ljudje ne vidijo tega, da je ozki socialističnega pokreta in socialistične perspektive danes močnejša kot kdaj koli. Družbeno upravljanje in socialistična demokracija

mora porajati danes nove in nove komuniste.

TOVARISI IN TOVARISICE!

Pred nami stoji častna in odgovorna naloga, da kot člani ZKJ nadaljujemo in še pospešimo graditev socialistične jugoslovanske skupnosti, opirajoč se pri tem na velike in pomembne rezultate socialistične graditve doslej. Boj komunistov Jugoslavije za socialistično demokracijo, je prišel do stopnje, ko je bolj ko kdajkoli važno, da socialističnim silam v naši družbi okrepimo socialistično zavest in da dosežemo nadaljnji porast naših materialnih sil na podlagi novih pogojev gospodarske graditve. Družbeno samoupravljanje, politično jasno orientirano, razveljano in razvito, oprto na gospodarsko politiko praktičnih ukrepov za večjo produktivnost, ustvarjanja standarda delovnih ljudi že v okviru sedanjih možnosti, mora roditi rezultate, ki so pogoj nadaljnega napredka. Ustvarjalne sile naših delovnih množic se bodo še bolj sprostile, socialistični odnosi se bodo še bolj utrdili in razvili. To pa so nove zmage socializma pri nas. Zato je za nadaljnje obdobje socialistične graditve izredno važno letošnje leto, saj je prav sledeče delovno obdobje ZK našega okraja, ko bo treba razčistiti vrsto vprašanj in ko bo treba izvršiti več pripravljenih gospodarskih in družbenih nalog. Zato bo vse naše politično delo v letošnjem letu usmerjeno na borbo na rešitev teh nalog. Če hočemo to doseči moramo še bolj organizirati delo s komunisti in še bolj razviti delo političnih organizacij, posebno SZDL in sindikatov. Še bolj, kot kdajkoli je važna osebna odgovornost vsakega komunista na svojem delovnem mestu in v življenju, še večja mora biti odgovornost in samostojnost vodstev ZK. Hkrati pa še nadalje sproščajmo, podpirajmo in usmerjajmo sile, ki delujejo za splošno in kulturno prosvetljevanje našega človeka v mestu in na vasi.

Iz razprave

REŠITEV JE V PODJETJU NE IZVEN NJEGA

Vse probleme našega gospodarstva nikdar ne bomo mogli rešiti z uredbami, je dejal v razpravi tov. Andrej Verbič — Gre za moralo!

Sprostitutvijo našega gospodarstva so spet našli svoje mesto razni spekulativni elementi. Oni so se toliko laže znašli zato, ker smo jih mnogokrat ocenjevali le po komercialnem uspehu, ki ga je podjetje doseglo, ne pa po notranjih proizvodnih uspehih v samem podjetju. Zato je skrajni čas, da vsem takim in podobnim ljudem povemo, da merilo njihovih uspehov in njihovega dela ni dobiček — ki je ustvarjen neopravičeno, v komerciali — marveč notranja organizacija podjetja. Treba je iskati napake in možnosti novih uspehov v podjetju, ne pa izven njega. Če bomo tako delali, bomo kmalu lahko videli, kdo ni voljan ali pa ne zna prispevati na pravi način svoj delež k uspehu podjetja in potem bomo lahko take ljudi odstranili iz svoje srede.

Ta boj bo težak, kajti zaradi objektivnih prilik v katerih se razvija naše gospodarstvo in pa zaradi subjektivnega vpliva spekulantskih elementov, so celo nekateri naši, prej pozitivni, vodilni uslužbenci po podjetjih začeli zagovarjati nesprejemljive principe. To bo treba izkoreniniti in tu se bo pokazalo, kdo je komunist in kdo ni!

Konstituiranje komiteja

OB ZAKLJUČKU Del članov novega Okrajnega komiteja ZKS

Po živahni in plodni razpravi so delegati soglasno izvolili naslednje člane v OK ZKS Kranj: Franc Arh, Dušan Bavdek, Jože Bergant, Slavko Benčnik, Ivan Bertonec, Franc Bertonec, Stane Boštjančič, Cilka Cegnar, Ivan Cerkovnik, Franc Dijač, Smilja Gostiša, Danila Gril, Vinko Hafner, Anton Hafner, Rudi Hrovatič, Albin Jensterle, Bogdan Knaflič, Bine Kobentar, Martin Košir, Miran Košmelj, Franc Koželj, Milan Kristan, Zvonka Lesjak, Ivo Majdič, Dragica Rome, Marjan Rožič, Mihela Simčič, Ivo Ščavničar, Rado Skraba, Zvonka Lesjak in Rado Skraba.

Jože Stefe, Ivan Trojar, Jože Varl, Andrej Verbič, A. Zavrl, Mirko Zlatnar, Milan Zakelj in Ivan Zemva.

Prav tako so bili za člane revizijske komisije soglasno izvoljeni: Andrej Brovc, Valentin Marinko, Vladimir Peračič, Marija Strajnar in Ivan Trojar.

Ko se je konstituiral novi odbor, je bil za sekretarja ponovno izvoljen Mirko Zlatnar. V sekretariatu OK ZKS Kranj pa so bili izvoljeni naslednji člani: Ivan Bertonec, Vinko Hafner, Albin Jensterle, Martin Košir, Miran Košmelj, Milan Kristan, Zvonka Lesjak in Rado Skraba.

Velik korak naprej s sodišča

Uspehi gorenjskih plavalcev so vsako leto pomembnejši

(Nadaljevanje)

Na 100 m hrbtno je letos na čelu tabele Pelanov, ki je že vrsto let najhitrejša slovenska plavalka tega sloga. Sicer ni ponovila svojih najboljših rezultatov, vendar ji to zadostuje, da je še vedno prva v Sloveniji. V Jugoslaviji je v tej disciplini sedma. Koncilijeva je to pot druga, vendar z zelo ugodnim rezultatom in prav gotovo njej ni več težava zaplavati pod 1:30.0. Velika razlika med tema dvema plavalkama in ostalimi kaže, da je ta disciplina kot pri moških, najšibkejša. Celo to lahko ugotovimo, da je večina lanskih plavalcev nazadnje, ali pa obstala na istih rezultatih. Morda sta edino dve plavalki, ki se bosta povzpeli med boljše hrbtašice in to Mulejeva iz Radovljice, ki lani sploh ni prišla med prvih deset, letos pa je ugodno presenetila s četrtem mestom ter Anka Colnar iz Kranj, ki je še pionirka in je letos prvič začela plavati.

100 m HRBTNO:

1. Pelan M. (Kamnik)	1:27.6
2. Koncilija B. (Triglav)	1:31.4
3. Škofic F. (Kamnik)	1:41.2
4. Mulej A. (Prešeren)	1:44.1
5. Dolinšek M. (Kamnik)	1:45.7
6. Hribar M. (Triglav)	1:48.6
7. Mali I. (Prešeren)	1:49.0
8. Mevlja S. (Prešeren)	1:51.3
9. Vukič M. (Triglav)	1:51.7
10. Colnar A. (Triglav)	1:52.2

Povpreček leta 1954 1:48.7, leta 1955 1:44.2.

Vukičeva je dosegla na 200 m prsno rezultat mednarodne vrednosti, s katerim je dosegla tudi slovenski rekord, istočasno pa je v tej disciplini druga v Jugoslaviji. Vztrajnost Mirjane, ki je pričela plavati kot 10-letna pionirka, je lahko za vzgled vsem. Z vestnim treningom je dosegla rezultat, ki ga ni nihče pričakoval. Hribarjeva je dosegla odlični čas in je nesporno druga, v Jugoslaviji pa zavzema osmo mesto. Ze večkrat smo omenili, da rezultati Hribarjeve ne predstavljajo višek njenih zmoglosti in to lahko tudi sedaj. Kocjanova iz Radovljice

je bila letos presenečenje za vse, še posebej na mladinskem prvenstvu LRS. Zal ta plavalka večinoma v odločilnih tekmah, predvsem v finalih, odpoje. Njen najboljši čas je bil dosežen v predtekih. Vavpotičeva je popravila svoj rezultat. Prav tako tudi Staretova in Čebuljeva, medtem ko je v lestvici tudi nekaj novih imen kot Grandovčeva, ki se bo z resnim treningom lahko razvila v dobro plavalko ter Plemleja iz Bleda, ki je sicer še pionirka. Razlika med prvo in deseto je zelo občutna in prevelika. Jasno je, da je rezultat Vukičeve odličen, toda časi nad 3:30.0, ne bi smeli delati plavalkam težav.

200 m PRSNO:

1. Vukič M. (Triglav)	3:10.4
2. Hribar M. (Triglav)	3:15.4
3. Kocjan J. (Prešeren)	3:18.0
4. Vavpetič M. (Kamnik)	3:23.2
5. Grošl M. (Prešeren)	3:38.7
6. Čebulj S. (Prešeren)	3:41.0
7. Stare J. (Triglav)	3:41.4

Rezultati športnih dogodkov doma...

Zagreb, 5. II. V prijateljski tekmi je Dinamo porazil Trešnjevko s 10:2, SK Zagreb pa Lokomotivo s 3:2.

Celje, 5. II. Danes je imel Kladivar v gosteh ljubljanski Krim in ga porazil s 5:3.

Na šahovskem turnirju v Ljubljani vodi dve koli predkoncem še vedno šahovski mojster Milan Vidmar ml. z 8 točkami pred moštverskim kandidatom Črepinškom (7,5) in Stupičem 6,5 (1).

Mošnje, 5. II. Danes dopoldne je bilo v Mošnjah meddružinsko tekmovanje strelskih družin z zračno puško, na katerem so nekateri strelci dosegli zadovoljive rezultate. 1. je bil Franc Mer-

8. Grandovec J. (Triglav)	3:41.5
9. Potrato T. (Kamnik)	3:41.6
10. Plemelj K. (Bled)	3:41.3

Povpreček leta 1954 3:38.9 leta 1955 3:31.3

Kamnik ali Domžale?

Kamniški in domžalski kegljači so letos že dvakrat pomerili svoje moči. Na tekmi v Kamniku so zmagali Domžalčani, povratno tekmo v Domžalah pa so odločili v svojo korist Kamničani. Šele v tretji tekmi bomo videli, kdo je močnejši. Kegljarski klub Kamnik se je zdaj kot sekcija vključil v Sindikalno športno društvo Kamnik.

100 uspehov na 1 oglas

v našem poltedniku

Rezultati športnih dogodkov doma...

telj, ki je dosegel 110 krogov od 150 možnih, 2. je bil Zupan s 108 krogov in 3. Lado Korošec s 96 krogov. Strelska družina ima vsak teden dvakrat svoje tekmovanje z zračno puško, in sicer za člane in pionirje ločeno

v tujini...

Peking, 5. II. V Pekingu je v prisotnosti 20.000 gledalcev jugoslovanska mlada reprezentanca porazila reprezentanco Pekinga s 3:1. Tekme sta se udeležila tudi predsednik Cu En Laj in veleposlanik FLRJ Vladimir Popović.

Tel Aviv, 5. II. Sarajevčani so s kombiniranim moštvom Makabi-Hapoel igrali danes neodločeno (3:3).

Naša hokejska reprezentanca je v Zapadni Nemčiji izgubila drugo tekmo z B reprezentanco Nemčije in sicer 8:2. Gole za našo moštvo sta dala Mijuškovič in Reno.

Kiel, 5. II. V atletski prireditvi, v kateri sodeluje tudi naša lahkotletška ekipa, je Marjanovič v skoku dosegel tretje mesto (180 cm), Lorgar pa je bil v svoji disciplini prvi.

Bruselj, 5. II. V namiznoteniskem tekmovanju je Harangozo v osminki finala porazil Sveda Estercholma s 3:0, tudi Gabrič in Vogrinč sta z istim rezultatom p. Šj -(-); 67890—NIA tom porazila svoje nasprotnike. v dublu moških pa sta Harangozo in Leache izgubila z 0:3.

Carigrad, 5. II. Za danes predvidena nogometna tekma med madžarsko in turško reprezentanco je bila zaradi slabega vremena preložena za 14 dni. Znana spojka Kosci je ba je zaradi nediscipliniranosti spet izločen iz reprezentance.

Moskva, 5. II. V ruskem prvenstvu šahovskem tekmovanju je na čelu tabele velemojster Spaski z 10 točkami.

Ker so drva draga, sta se namenila Leopold Grelja in Milan Pretnar z Jesenic, da jih bosta »nabavila« zastonj. 2. oktobra lani sta odšla s poltovornim avtomobilom Leopolda Grelja na Mežakljo ter naložila iz dveh bližnjih skladovnic 4,3 m³ bukovih drv in jih odpeljala domov. Pozneje se je ugotovilo, da je bilo 1,5 m³ bukovih drv last Vinka Skomavca iz Sp. Gorij, za ostale drva pa niso mogli ugotoviti lastnika. Organi ljudske milice so jima drva pravčasno odvzeli, sodišče pa ju je obsodilo in sicer Milana Pretnar na 15 dni, Leopolda Grelja pa na 20 dni zapore.

Ante Matkovič iz Bleda je že star znanec varnostnih organov. Zaradi preprirov in pretepev je bil že večkrat sodno in pravno kaznovan, vendar ga kazni še niso strezile. 15. oktobra lani

je spet razgrajal v »Grajski kletki« na Bledu, prišlo je celo do pretepa, zato je uprava hotela morala poklicati organe ljudske milice. Ker na poziv miličnikov ni prenehal s pretepanjem, sta ga pozvala, naj jima sledi na postajo ljudske milice. Tudi temu se je Matkovič uprl in skušal oba miličnika napasti ter ju pri tem žalil z neprimernimi izrazi. Zaradi tega se je pred kratkim zagovarjal pred okrajnim sodiščem v Radovljici, ki ga je obsodilo na 1 mesec in 5 dni zapore ter plačilo kazenskega postopka.

Vinko Vidic iz Senčurja se je moral pred kratkim zagovarjati pred sodiščem zaradi goljufije, katero je zagrešil na škodo svojega znanca. Pri njem si je spomladl leta 1951 izposodil 10.000 dinarjev pod lažno pretezo, da jih bo vrnil v roku 3 mesece zapore.

3 do 4 mesecev. Kljub večkratnim prošnjam in tožbam oškodovanca Vidic denarja ni vrnil. Sodišče je na podlagi celotnega dejanskega stanja prišlo do prepričanja, da obtoženec že ob prejemu denarja ni imel namena tega vrniti. Zato ga je obsodilo na 3 mesece zapore z upoštevanjem, da je bil že prej kaznovan.

OBDOJENI »CAROVNICI«

V 45. številki našega lista, lanskega leta, smo objavili članek našega dopisnika pod naslovom »Na križišču treh poti ali drago plačano vraževanje«.

Dogodek, ki je bil tisti čas aktualna tema razgovorov na Jesenicah in v vsej zgornjesavski dolini, je dobil svoj epilog pred dnevi na Okrajnem sodišču v Radovljici.

»Carovnici« Helena Rajhard in njena hči Frida, sta bili zaradi vraževerja, ki je povzročilo privajanje tuje lastnine, obsojeni prva na 6 mesecev in druga na 3 mesece zapore.

Ponedeljkov obveščevalec

Mali oglasi

Prodajam novo spalnico, vezano, pleskano. Naslov v upravi lista.

Prodajam radio aparat znamke

Gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Nedelja, 5. februarja ob 16. uri — Izven in za podeželje. — Stephan Lachner: »SE BO SIJALO SONCE«.

Sreda, 8. februarja ob 20. uri — Premiera — Red premierski in izven »VELIKA BESEDA«. Ob 90-letnici ustanovitve Citalnice Kranjske in v Prešernov spomin.

Četrtek, 9. februarja ob 16. uri — za šole in gimnazijo ob 20. uri — izven »NEIZTROH-NJENO SRCE«. Kulturna prireditve v spomin 107-letnice smrti dr. Franceta Prešerna.

KINO

KINO »STORŽIČ« KRANJ:

6. in 7. februarja angl. barvni film »VLAKI PRIHAJAJO«. — Predstave v ponedeljek ob 16. in 18. in 20. uri, v torek ob 16. in 18. uri. 7. februarja ob 21. uri francoski barvni film »RDECE IN ČRNO« I. del.

Komisija za razpis mesta direktorja pri Občinskem ljudskem odboru Kranj razpisuje na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list FLRJ št. 43-371/55) in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list FLRJ št. 51-424/53)

MESTO DIREKTORJA gostinskega podjetja HOTEL EVROPA

Ponudniki na razpisano mesto direktorja morajo izpolnjevati enega od naslednjih pogojev:

1. dovršena visoka ali srednja gostinska šola z znanjem enega tujega jezika in večletno prakso pri vodenju večjega gostinskega obrata.
 2. visokovalificirani gostinski delavec z znanjem najmanj enega tujega jezika in večletno prakso pri vodenju večjega gostinskega podjetja.
 3. Prednost imajo ponudniki z znanjem več tujih jezikov.
- Pravilno kolkovane prošnje s kratkim življenjepisom je poslati komisiji za razpis mesta direktorja pri ObLO Kranj do vključno 21. februarja 1956.

Konec v Cortini Olimpijski ogenj je ugasnil

Cortina, 5. II. Danes opoldne je bila na sporedu zadnja olimpijska disciplina, pomerili so se skakalci. Skakali so na skakalnici »Italia«, ki dopušta skoke do 89 metrov. Prevladovali so Finci, ki so osvojili zlato in srebrno medaljo, medtem ko so prijetno presenetili Nemci, ki so osvojili bronasto medaljo. Naši skakalci so skakali slabše in so se izmed 53 nastopajočih plasirali takole: Zidar na 22. mesto. Rogelj 23., Polda 24. in Gorišek na 47. mesto. Najboljši Jugoslovčan Zidar je s skokoma 75 in 74 metrov zbral 201 točko.

Rezultati: 1. Havarinen (Finska) 227 točk (skoka 81 in 84 metrov), 2. Karakorpi (Finska)

225 točk (83,5, 80,5), 3. Harry Glass (Nemčija) 224,5 točk (83,5, 80,5), 4. Bolkhard (Nemčija) 222,5 točk (80, 81,5), 5. Peterson (Švedska) itd.

KAM SO ODSLE OLIMPIJSKE MEDALJE

Največ zlatih medalj so osvojili tekmovalci Sovjetske zveze, in sicer 7. Razen tega so osvojili še 3 srebrne in 6 bronastih. Drugi po vrsti so Avstrijci s 4 zlatimi, 3 srebrnimi in 4 bronastimi, nato sledijo Švedi (2 zlati, 4 srebrne, 4 bronaste). Amerikanci (2 zlati, 3 srebrne, 2 bronasti), Finci (3 zlate, 3 srebrne, 1 bronasta) in Svicarji (3 zlate, 2 srebrni, 1 bronasta).

33

Blisk je zacvillil. Hodil je okrog groba in vohal, kmalu je našel pot, ki je vodila stran od ladje in groba. Eno uro je šel Blisk po sled i, ko je končno začutil, da se onemu bitju približuje. Nenadoma je na vrhu ledenega griča zagledal mlado škotsko psico Kresnico. Videl jo je od strani, lepo, vitko postavo, pokrizo z zlato dlako. Blisk je bil omamljen, iz grla se mu je izvil milo ječanje. Cvilil je ter se ji počasi obotavljalje se približeval.

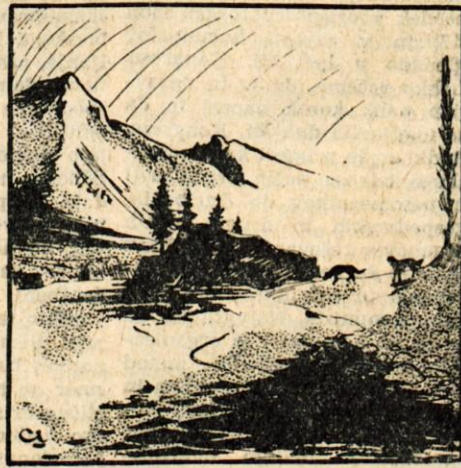
34

Blisk je sklonil glavo, njegov smrček se je dotaknil svilene mehke dolge rumene dlake na njenem vratu in nato še smrček. Nežen glas je prišel iz Kresničinogriča in Blisk mu je odgovoril. Tiko se je v Bliska zopet vrnil duh prednika — psa Velikega Danca. Hotel se je odlikovati pred svojo družico, odbrzel je in se kmalu vrnil z manjhnim belim zajčkom v gobcu, slaščico, ki jo je najtežje ujeti. Kresnica je dobro razumela pomen tega daru.

35

Minilo je mnogo dni skupnega življenja. Volk in psica sta se skupaj podila po Bliskovih velikih loviščih. Kresnica je postala divja zver, v njej so se zopet sprostile davno zabrisani nagoni njenih prednikov: strast za lovom in ubijanjem. Blisk se je veselil te spremembe, njegova sprva plaha tovarišica mu je postala najboljši tovariš pri lovu. Minila je zima in ponujala se je pomlad. Tiste dni, preden se je začelo deževje, sta prispela na breg široke reke.

36

Tu sta že našla znanilce pomladi. Široka struga reke je imela zelo malo vode, prvo cvetje se je že razcvetelo, popki topolov so se pričeli dopirati v nežne listje. Hrane je bilo obilo in nič več skrbi. Na nekem mestu, kjer je nizko rečno korito delalo koleno, je stal Kwahoo, velika ledeniška skala. To ime so ji dali indijanski lovci, ki so lovili tod okoli. Na tej skali sta Kresnica in Blisk našla suho in udobno prenočišče. Neke noči pa se je začelo...